

vredde

Portugal

MAANDIJS

vrede

"VREDE" Studie- en informatiecentrum
voor vredes- en ontwikkelingsproblematiek
v.z.w.
maandblad 10 nrs. per jaar

REDACTIE-BEHEER

PUBLICITEIT :

Bagattenstraat 136 9000 Gent

Prk. : 000-0956015-80 - Vrede v.z.w. - 9000

tel. 091/23.82.52 Gent

LEESGELD :

250 fr. per jaar - 25 fr. per nummer

Steunabonnement : 500 fr.

Verantwoordelijke uitgever :

Michel Vanderborght

Echel 6

9401 Pollare

REDACTIE :

Theo Bailleul, Paula Burghgraeve,
Nadine Crappé, Paul Wagemans,
Chantal De Smet, Jules Verhelst
Jean-Pierre Everaerts, Luc Kongs,
Griet Maréchal, Michel Tanret,
Kathleen Steel, Luk Vermeire, Jan
Verwest, Bob Wolstijn, Wilfried De
Vlieghere, Elie Elia, Brigitte Van Maele

REDACTIESECRETARIS

Jo De Schuyter

HOOFDREDACTEUR

André De Smet

VASTE MEDEWERKERS

Frans De Winter, Ward Ruyslinck,
Staf Schmidt, Jan Van Calsteren,
Jos Wolles, Janine De Rop

Centrum voor UNO-recht
(V.U.B. - Brussel)

Centrum voor Latijns-Amerika
(Roermond)

ABONNEMENTENDIENST

Lotty Verwest - Carlos Van Vooren

"Vrede" wil de spreekbuis zijn van al
diegenen die - door degelijke informatie
of voorstellen - een bijdrage willen bren-
gen tot de internationale ontspanning.

De redactie doet dan ook beroep op
de medewerking van al diegenen die
hiertoe kunnen bijdragen.

De ondertekende artikels beantwoor-
den dan ook niet noodzakelijkerwijze
aan het standpunt van de redactie.

DRUKKERIJ

Gakko - Gent.

UIT DE INHOUD

- Voorpagina : GOAL	
EDITO	3
INDOCHINA	
- Vrede in Vietnam - Eindelijk ! - Paul Wagemans	4
AMERIKA	
- U.S.A. : Enkele conclusies die Kissinger zou moeten trekken - Paul Wagemans	5
CIJFERS	6
NABIJE OOSTEN	
- CYPRUS : Londense conferentie over Cyprus - Jo De Schuyter	7
EUROPA	
- Tweede algemene vergadering der vertegenwoordigers van de openbare opinie inzake Europese Veiligheid en Samenwerking - W. Weydts	9
- SPANJE : Golf van terreur in Baskenland - A.F.	11
- Hoe staat het in Wenen ? - W. Klinkenberg.	21
VOOR LUIGALGLEZERS - Elie Elia	10
DOKUMENT	
- PORTUGAL : A) Bedenkingen na de verkiezingen - J.P. Barra 13 B) Een omstreden figuur : Soares - Jo De Schuyter 14	
MIDDEN-OOSTEN	
- Eindresolutie van de Internationale conferentie - M. Tanret	16
ECONOMIE	
- De Unido-konferentie te Lima - Brigitte Van Maele	19
KULTUUR	
- Ken je Ricardo Eliecer Neftali Reyes y Basoalto ? - William De Bruyn	23
OPVOEDEN TOT VREDE	
- Al spelend leren - Jan Van Calsteren	24
UITGAVEN	25
- BOEKBESPREKING : Europa's toekomst, door Renaat Van Elslande - Jo De Schuyter	26
VREDESINITIATIEVEN	29
ALGEMENE INFORMATIE	
- 8 mei 1945	8
- Corruptie en Politiek - André De Smet	17
- Defensie-uitgaven van de Navo-landen	18
- Mededelingen ak tiegroepen	28
- Voor mijn vrienden - Gerd De Ley	30
Illustraties van :	
Bas, Goal, Ibarrola, Käthe Kollwitz, Piem en Jan Verwest	

De regering heeft haar doel bereikt. Na maanden rond de pot gedraaid te hebben, om de weerstand van de openbare opinie af te slijten, heeft de regering "haar" beslissing doorgedruwd. België zal van de Verenigde Staten de F 16 van Dynamics kopen. Als troostprijs werd een bestelling van 14 toestellen opgehouden als een lokaas voor de mogelijke oprichting van een Europese luchtvaartindustrie. Twee dagen na de beslissing werd het kontrakt reeds ondertekend. Drie dagen later mochten de parlementsleden een oordeel vellen over een beslissing die onherroepelijk was.

Eerste Minister Tindemans zegde het letterlijk in het Parlement "De beslissing betreffende de aankoop van gevechtsvliegtuigen is genomen. De stemming bij het einde van het debat kan hieraan niets wijzigen maar kan enkel uitmaken of de regering nog verder het vertrouwen geniet. Dit noemt men democratie !

Een werkelijke koehandelen allerlei manipulaties hebben het voor de regering mogelijk gemaakt deze weg uit te gaan.

Het kan niet gezegd worden dat het parlementair debat veel om het lijf had. In hoofdzaak herleid tot de communautaire problemen en de dubbelzinnige houding van de R.W. werd zelden de grond van de zaak aangeraakt. Uitzondering hierop was o.m. de discussie over de reden waarom de Amerikaanse F 16 het op de Franse Mirage 1 heeft gehaald. En dan nog !

De openbare opinie blijft bij dit alles in de kou staan. Dat de bevolking zich doorheen de betoging der jongeren, de oproep van Christelijke verantwoordelijke, het nationaal Bureau van het ABVV, talrijke andere sociale, kulturele en politieke organisaties tegen om het even welke aankoop van nieuwe gevechtsvliegtuigen had uitgesproken (verzet dat werd bevestigd door een opiniepeiling) neen, daar heeft de regering geen rekening mee gehouden. Doorheen de politiek van het voldongen feit is de regering erin geslaagd de zegen van de meerderheid van het parlement te krijgen. En nochtans kunnen we niet geloven dat heel wat CVP e.a. volksvertegenwoordigers hun ja-stem niet met een zwaar gemoed hebben uitgebracht. De oproep en van de Christelijke verantwoordelijken en van de CVP jongeren zullen zeker velen niet onverschillig gelaten hebben.

Het Atlantisme van de politieke en economische machten van ons land heeft het dus nogmaals gehaald. Het bewijs werd nog maar eens geleverd dat tussen de mooie verklaringen over ontspanning en samenwerking en de daden er een grote afstand ligt. Alle internationale besprekingen en wijzigingen in de internationale verhoudingen ten spijt wordt gewoon weg eenzelfde politiek verder gevoerd. De politiek uit de koude oorlog.

Dat deze heren zich echter geen illusies maken. Zij behaalden hier slechts een Pyrusoverwinning. De openbare opinie is niet vergeten hoe haar verzet voor de regering een onaangename verrassing was. Dergelijke omvang nam het dat zelfs het nationaal C.V.P. bureau verklaarde dat het wenselijk was de voorziene aankoop tot de helft te beperken. Dit voorstel, dat duidelijk als een afleidingsmaneuver diende, werd nergens meer herhaald. Ook niet in het Parlement.

Het is dan ook duidelijk dat op de vraag, waarom België - met een kleinere oppervlakte - 104 toestellen koopt en Nederland 84, eveneens geen antwoord kwam.

Gedurende maanden heeft men eveneens in hoofdzaak de nadruk gelegd op het feit dat dank zij de afgesloten compensaties een deel van de werkloosheid zou worden opgelost. Precies of er niets anders bestaat dan de fabricage van moordtuigen om mensen werk te verschaffen.

Ook daar zal men gauw vaststellen dat we hier eens te meer om de tuin werden geleid. De ervaring die werd opgedaan met de Amerikaanse firma Lockheed die er zich kontraktueel toe verbonden had een compensatie te voorzien van 1.088 miljoen voor de Belgische industrie en zich tot vandaag al beperkte tot 60 miljoen zou nog wel eens kunnen herhaald worden. Maar dit is zelfs niet het belangrijkste. Wat voor de toekomst van belang is, is het feit dat miljoenen landgenoten hebben kunnen vaststellen dat de tot heden gevoerde internationale politiek in geen geval een uitkomst biedt. Zelfs wanneer deze gekruid wordt met het nodige anti-kommunisme - zoals VDB en Tindemans dit in het Parlement en elders hebben gedaan - dan blijft het een politiek die niet beantwoordt aan de verzuchtingen van de meerderheid van ons volk. Het is niet overdreven te schrijven dat het verzet tegen de aankoop van de nieuwe gevechtsvliegtuigen de regering in moeilijkheden heeft gebracht. Vandaag moet reeds de basis worden gelegd om de strijd voor een nieuwe buitenlandse politiek op gang te brengen en uit te breiden. Het is ook niet overdreven te schrijven dat de openbare opinie hierbij vanwege de B.S.P. een duidelijker houding verwacht. Argumenten als deze van V.D.B. die verklaarde dat van de 2/3 bij de N.A.V.O. aangesloten landen er specialisten in de regering zetelen zijn niet van aard om de posities van de vredeskrachten te versterken. Het kan echter niet ontkennd worden dat daar waar de BSP in ons land zich duidelijk tegen de aankoop had uitgesproken haar zusterpartijen die in de andere landen in de regering zetelen zich wel voor hebben uitgesproken. Iedere dubbelzinnigheid inzake de stellingen en de inzet vanwege de voorstanders van een politiek van ontspanning en samenwerking moet dus uit de weg geruimd worden. Het is voor ieder van ons een belangrijke opdracht. De ervaringen die we in de voorbije dagen hebben opgedaan geven ons echter vertrouwen in de toekomst.

indochina

VREDE IN VIETNAM - EINDELIJK !

Waarschijnlijk hebben heel wat lezers gegrinnikt toen ze in vorig nummer van Vrede mijn voorspelling lazen "dat het inderdaad mogelijk lijkt dat de Voorlopige Revolutionaire Regering de macht in handen zal nemen voor 19 mei". Het leedvermaak is van harte gegund. Maar wie kon op basis van de informatie waarover men op 25 april kon beschikken, voorspellen dat het toen nog slechts VIJF dagen zou duren ? Te oordelen naar het geïmproviseerde verloop van de eerste momenten der machtsovername waren zelfs de strategen van de Voorlopige Revolutionaire Regering overrompeld door de snelheid van de evolutie. Schiet dus niet op de pianist.

Uit nieuwsgierigheid nog eens Le Monde van die 25 april ingekeken. Titel op de voorpagina : Generaal Minh weigert zijn aanstelling als regeringsleider in Saigon. Herinneren we ons dat nog ? Thieu's vice-president was toen nog altijd staatshoofd, en zijn regering was pas twee dagen voordien afgetreden, nadat de Voorlopige Revolutionaire Regering geweigerd had haar als gesprekspartner voor onderhandelingen te accepteren. Minh weigerde deze aanstelling omdat hij met de V.R.R. het ontslag eiste van de politici die zich het meest schuldig hadden gemaakt aan collaboratie met de Amerikaanse bezetter. Huong behoorde tot deze categorie. En dus verloren de politici nog wat tijd met wachten op het ontslag van Huong en de officiële nominatie van Minh. Terwijl het leger van Saigon de ene militaire nederlaag na de andere leed (het ontvluchtte pas Ham Tan, de zoveelste provinciehoofdplaats), gedroegen de politici in Saigon zich alsof er eigenlijk niets bijzonders stond te gebeuren, alsof ze nog alle tijd hadden om zich om constitutionele futiliteiten te bekommeren.

En deze vaststelling slaat zowel op de pro-Amerikaanse, gematigde nationalistische politici die nog trachtten de scherven van Thieu's erfenis te lijmen, als op de oppositie. En binnen deze oppositie op beide belangrijke stromingen, de pro-Amerikaanse die vooral vorm kreeg sinds de betogingen in de herfst van vorig jaar, toen Thieu door de katholieken beschuldigd werd van corruptie, en die geleid wordt door figuren als de zeer conservatieve pater Tran Huu Tanh, en de veel radikaler nationalistische rond figuren als de zeer bekende boedhistische generaal Duong Van Minh. Deze politici bleken niet bekwaam om nog een rol van betekenis te spelen.

Dus ook niet om de zogenaamde Derde Macht een belangrijk aandeel te laten nemen in

het verloop van de gebeurtenissen, zoals ongetwijfeld velen nog op het einde gehoopt hebben. Ook op een ogenblik dat het regime zeker niet meer bij machte zou geweest zijn nog doelmatig te reageren tegen een volksofstand onder leiding van de organisaties van deze Derde Macht, bleken deze organisaties zelf machteloos en niet in staat om een dergelijk proces op gang te brengen. Wat aanleiding heeft gegeven tot de bewering dat er in feite geen echte Derde Macht bestaat, maar twee oppositiebewegingen in de marge van beide elkaar bestrijdende partijen - de V.R.R. en de pro-Amerikaanse klik rond Thieu.

Heel de last van de bevrijdingsstrijd is dus tot op het laatste ogenblik gedragen door de Voorlopige Revolutionaire Regering en de organisaties die haar steunen alleen. Dit feit werd door tal van vooraanstaande Vietnamese politici uitvoerig beschreven.

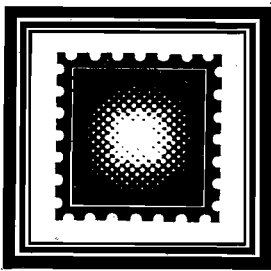
Het ligt dus voor de hand dat er van gedeelde machtsovername - de Voorlopige Revolutionaire Regering én de Derde Macht, dit in de geest van de Akkoorden van Parijs - geen sprake kon zijn : aan de leidende rol van de V.R.R. zal er ongetwijfeld niet meer getornd worden, vooraleer er verkiezingen zullen plaats vinden.

Dit betekent echter niet dat de Derde Macht geen rol meer zou kunnen spelen. Maar niet als een onafhankelijke politieke macht - daarin heeft ze gefaald op het cruciale ogenblik van de machtsovername, toen er een gapende politieke leegte kon opgevuld worden. Wel door de politieke basis van de V.R.R. te helpen verruimen. Het is geen geringe verdienste van een vooraanstaande politieke figuur binnen de Derde Macht als Ngo Ba Thanh dit als een der eersten begrepen te hebben - in de Vietnamese maatschappij heeft de oorlog tenminste één gelukkig effect gehad, namelijk dat vrouwen er op tal van gebieden een zeer belangrijke rol spelen. Dit inzicht heeft geleid tot een fusie tussen de zeer belangrijke vrouwen bewegingen van de Derde Macht en van de Voorlopige Revolutionaire Regering.

Tot slot van dit beknopte commentaar lijkt het aangewezen onze bewondering te uiten voor de wijze waarop de V.R.R. de machtsovername heeft georganiseerd. Al kwam die enkele dagen vroeger dan evident werd verwacht, toch is er bijvoorbeeld geen onderbreking geweest in de bevoorrading, noch in de openbare diensten van een reuzestad als Saigon - een krachttoer ! En nu al, nauwelijks een maand later, blijkt er zo'n stevige band tussen regering en volk te bestaan dat een ver doorgevoerde decentralisatie van het gezag tot op het niveau van afzonderlijke komitees voor huizenblokken in Saigon mogelijk is.

De Vietnamese bevrijdingsbeweging heeft dertig jaar ervaring !

P.W. 5 juni 75

amerika u.s.a.

ENKELE CONCLUSIES DIE KISSINGER ZOU MOETEN TREKKEN.

De voorwaardelijke vorm waarin deze titel staat wijst erop dat we er niet zeker van zijn dat de buitenlandse politiek van de USA enige noemenswaardige wijziging zal ondergaan door de smadelijke nederlaag na 20 jaar agressie tegen het Vietnamese volk. Dit zou niet alleen bijzonder betreurenswaardig zijn voor het Amerikaanse volk dat veroordeeld zou zijn in de toekomst te strijden tegen dezelfde fouten van haar regering. Het zou vooral erg zijn voor de volken die in de toekomst ook hun onafhankelijkheid zullen moeten afkopen aan de prijs die de Vietnamezen ervoor hebben betaald.

Er zijn wel enkele aanwijzingen voorhanden voor de veronderstelling dat er toch wel een minimum aan inzicht aanwezig is in de oorzaken van de mislukking. Kissinger heeft onder meer gezegd dat zij zich vergist hebben toen ze de gebeurtenissen in Vietnam zagen als een onderdeel van een algemeen (lees : kommunistisch) offensief; en dat ze meer oog hadden moeten hebben voor de Vietnamese dimensie van het konflikt. En hij heeft ook gezegd dat het zenden van Amerikaanse troepen te allen prijze moet vermeden worden. Vooral de eerste vaststelling is bijzonder belangrijk : het optreden van de USA in Korea en Indochina is voor een groot deel het gevolg van de bezorgdheid waarmee sommige strategen de overwinning van de Chinese revolutie hebben geïncasseerd, namelijk als een poging om haar in te dijken. Herinneren we maar aan de centrale plaats die het begrip "agressie vanuit het Noorden" in de Amerikaanse propaganda rond de Indochinese oorlogsvoering inneemt.

Nog altijd beweren Amerikaanse persagentschappen trouwens dat de Pathet Lao niets anders is dan het Noordvietnamese leger.

Laat ons hopen dat de Amerikaanse buitenlandse politiek inderdaad oog gaat hebben voor de nationale dimensie van bevrijdingsbewegingen. We betwijfelen intussen sterk dat ze zou afzien van de ideologische dimensie van haar achterlijkheid, namelijk van het propagandistisch nut dat ze uit de "kommunistische boeman" kan halen.

Als de Amerikaanse generaals iets geleerd

hebben in Vietnam en Kambodja, dan zal het wel zijn dat men een dergelijke oorlog niet wint met militair overwicht alleen, zelfs niet wanneer dit ronduit verpletterend kan genoemd worden. In vorige artikels hebben we er reeds voldoende op gewezen dat op papier althans, Thieu in Zuid-Vietnam en Lon Nol in Kambodja niet anders konden dan winnen, omdat de superioriteit in bewapening van hun leger zo enorm was. Maar als puntje bij paaltje kwam bleek het een kaartenhuisje te zijn. Dat was trouwens gemakkelijk voorspelbaar, nadat gebleken was dat het Amerikaanse leger zelf de oorlog evenmin kon winnen.

We willen de louter militaire dimensie van een bevrijdingsoorlog hiermee niet onderschatten, maar ze is niet beslissend. Hoofdzaak lijkt ons dat een bevrijdingsbeweging moet kunnen standhouden, d.w.z. de agressor voldoende moet kunnen ontwijken om vernietiging te voorkomen. Maar dat is meer een politiek dan een militair probleem : ontwijken vereist niet noodzakelijk grote mobiliteitsmogelijkheden wanneer een guerilla-eenheid kan verdwijnen in de natuur of in de bevolking of bij voorkeur beide. Ook de mogelijkheid om de agressor op zorgvuldig gekozen ogenblikken militaire nederlagen toe te dienen is meer een politiek dan een militair probleem : wanneer men erin slaagt de vijand voldoende te demoraliseren wordt hij ook op het terrein erg kwetsbaar, de manier waarop enkele maanden geleden Ban-Me-Thuot werd bevrijd was hiervan een uitstekende illustratie.

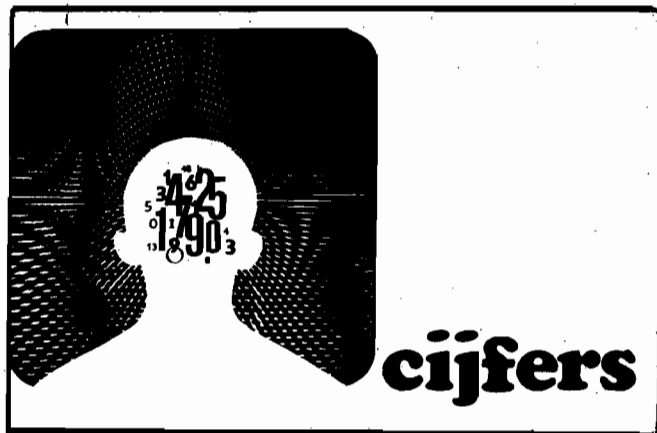
De politieke dimensie is ongetwijfeld beslissend. Een bevrijdingsbeweging kan de overwinning behalen als zij erin slaagt het grootst mogelijke deel van de bevolking in de grootst mogelijke eenheid te laten meewerken in het eigen land, voldoende morele en materiële steun te krijgen vanwege de publieke opinie in de wereld, en tenslotte wanneer de publieke opinie in het thuisland van de agressor zich tegen de voortzetting van de oorlog keert. Diegenen die op het laatst de mond vol hadden over het bloedbad dat

over Phnom-Penh en Saigon zou komen na terugtrekking van de Amerikaanse hulp, hebben ofwel met opzet het publiek trachten te bedriegen, ofwel onvoldoende oog gehad voor de politieke dimensie van de strijd. Met de beperkte militaire middelen waarover zij beschikken zouden noch de Voorlopige Revolutionaire Regering noch de Koninklijke Regering van Kambodja in staat zijn een miljoenenstad met geweld in hun macht te houden. Maar zij slaagden er wel in door de bevolking van de hoofdsteden als bevrijders begroet te worden.

De solidariteit met een bevrijdingsbeweging in de wereld is ook zeer belangrijk. De houding van de publieke opinie, vooral in de "bevreemde" landen in de NATO, heeft invloed gehad op publieke opinie en regering van de USA. En tegelijk betekende ze een grote morele steun voor de bevrijdingsbewegingen. Laat ons ook niet vergeten dat materiële steun beslissend kan zijn : vooral de Vietnamese revolutionairen hebben heel wat te danken aan de wapenleveringen en de opleidingsfaciliteiten die hen door de socialistische landen geboden werden. De revolutionaire Khmers hebben minder buitenlandse materiële hulp gehad, en hun verliezen waren bijzonder ernstig omdat hun gebrekkige infrastructuur snelle evacuatie van de gekwetsten onmogelijk maakte.

Binnen de perken gesteld door beide genoemde factoren is het zeker niet overdreven te beweren dat het tenslotte het "thuisfront", d.w.z. de publieke opinie in de USA zelf is, die de oorlog gewonnen heeft tegen de belangrijkste militaire-industriële machten en hun vertegenwoordigers in de Amerikaanse regering. Het is het Congres dat, gevoelig voor de steeds sterker afwijzende houding van de Amerikaanse publieke opinie, tenslotte de dollarstroom voor militaire en militaire-ekonomische inmenging in Indochinese gelegenheden geleidelijk heeft doen opdrogen.

En het staat als een paal boven water dat dit het politiek vonnis betekende voor de pro-Amerikaanse fractie in Kambodja en Zuid-Vietnam, en ook in Laos. En daarmee voor de mogelijkheid om de Amerikaanse politiek in die landen verder te zetten.

WERELDINFLATIE VERSNELT

In de vierentwintig landen aangesloten bij de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) zijn volgens dit organisme in de loop van de maand april de prijzen toegenomen met 1,1 th. Voor de vier eerste maanden van dit jaar was het gemiddeld 0,8 th. In de 12 maanden, die april voorafgingen, bedroeg de inflatie 12,1 th., tegen 13,4 th. de voorafgaande twaalf maanden.

De verbruikersprijzen stegen in april in België met 1,1 th. en in de twaalf maanden voordien met 14,4 th.

WERKLOOSHEID IN WEST-EUROPA

Men schijnt zich in het Europa van de Negen niet zo heel veel zorgen te maken over de steeds toenemende werkloosheid. Dit blijkt in ieder geval uit het feit dat geen koerswijziging wordt vastgesteld in de tot heden gevoerde politiek.

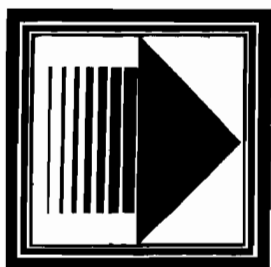
Slechts rekening houdende met de werklozen die op een vergoeding kunnen aanspraak maken staan we in de E.E.G. - volgens de cijfers van maart 1975 - reeds aan een totaal van 4.341.000 werklozen, tegen 3.066.663 een jaar voordien.

Per land geeft dit het volgende :

België :	(Maart) :	156.000 +	62th.
Denemarken :	(februari) :	107.800 +	236th.
West Duitsland :	(maart) :	1.114.043 +	98th.
Frankrijk :	(februari) :	769.900 +	65th.
Ierland :	(maart) :	94.600 +	35th.
Italië :	(januari) :	1105.900 +	3th.
Luxemburg :	(februari) :	230 +	195th.
Nederland :	(maart) :	190.278 +	43th.
Groot Brittannie :	(maart) :	768.362 +	30th.
Noord Ierland :	(maart) :	34.268 +	21th.

(cijfers uit "De Werker")

Uit de cijfers, die intussen voor de maand april links en rechts bekendgemaakt werden, blijkt dat het aantal werklozen steeds toeneemt.

NABIJE OOSTEN CYPRUS

LONDENSE CONFERENTIE OVER CYPRUS

Op 10 en 11 mei, 1975, organiseerde de "Permanente RAAD VAN HET Wereldkongres van de Vredeskrachten" een conferentie te Londen, die de aandacht vestigde op de situatie in Cyprus en de toepassing eiste van UNO-resoluties over Cyprus. Vele parlementsleden woonden de conferentie bij, of gaven uiting aan hun solidariteit met de conferentie. Vertegenwoordigers van vakbonden, vredesorganisaties en andere waren eveneens aanwezig. Onder de vertegenwoordigers merkte men vooral de aanwezigheid op van Cypriotische parlementslieden, Turken en Grieken. Dr. V. Lyssarides, voorzitter van de EDEK, de Socialistische Partij van Cyprus, lid van het Cypriotisch parlement, was aanwezig. Leden van de AKEL, de Communistische Partij van Cyprus (40 % van de stemmen in de republiek Cyprus), waren eveneens aanwezig. Op de conferentie werd een boodschap van President Aartsbisschop Makarios alsmede een brief van G. Mavros, belangrijkste oppositieleider in het Griekse parlement, en gewezen minister van buitenlandse zaken van Griekenland voorgelezen. Beiden drukte de hoop uit, dat de conferentie succesrijk zou verlopen. Uit België merkten wij vooral de aanwezigheid op van kannunik R. Goor, die onlangs de Lenin-prijs voor de Vrede kreeg. Kannunik R. Goor vertegenwoordigde er het Internationaal Secretariaat voor de Veiligheid en Samenwerking in Europa. Wij vermelden eveneens de gelukwensen, die de conferentie ontving uit de Democratische Republiek Viëtnam en van de Revolutionaire Regering van Zuid-Viëtnam. Tenslotte is het eveneens belangrijk om de aanwezigheid te vermelden van een vertegenwoordiger van de Afro-Aziatische Organisatie. De conferentie stelde vast, dat de gesprekken over Cyprus, onlangs te Wenen gehouden, tussen Klerides, woordvoerder van de Grieks-Cypriotische Gemeenschap, en Denktash, woordvoerder van de Turks-Cypriotische gemeenschap, geen goede resultaten opleverden.

De conferentie merkte op, dat bepaalde machten een oplossing van het Cypriotisch probleem binnen het kader van de NAVO willen vinden. In die zin sprak men van "de zogenaamde mediatie van Kissinger". Het nastreven van een oplossing binnen het kader van de NAVO houdt het niet-toe-

passen van de UNO-resoluties in. Dat aanvaardde de conferentie niet. De UNO-resoluties over Cyprus vragen :
- de terugtrekking van alle buitenlandse troepen van het eiland ;
de veilige terugkeer van alle vluchtelingen naar hun woonplaats ;
- de eerbiediging van de onafhankelijkheid, de soevereiniteit, de territoriale integriteit en de ongebondenheid in de buitenlandse politiek van de republiek Cyprus.

De conferentie meende dat de oorzaak voor het tegenwerken van de toepassing van de UNO-resoluties gelegen is in het feit, dat het imperialisme andere oogmerken heeft met betrekking tot Cyprus dan het bewaren van haar soevereiniteit, onafhankelijkheid; territoriale integriteit en ongebondenheid. In de door de conferentie aanvaardde verklaring staat : " De reden; die het niet toepassen van de UNO-resoluties ten grondslag ligt, is het nastreven, door het imperialisme, van een de facto-scheiding en de uiteindelijke vernietiging van de Cypriotische unitaire staat. Het imperialisme wil van Cyprus een militaire basis maken om de volkeren van dat deel van de Middellandse Zee en deze uit het Midden Oosten te kunnen onderdrukken.

In de verklaring wordt verder gesteld dat het Amerikaans imperialisme de werkelijke oorzaak is van de Cypriotische tragedie. "Het cypriotisch probleem is noch een conflict tussen twee gemeenschappen, noch een conflict tussen Turkije en Griekenland. Het is een zaak van buitenlandse agressie, gevoed door de strategische belangen van de Verenigde Staten."

De conferentie meende, dat de Verenigde Staten, door haar agressieve politiek, een gevaar betekent voor de wereldvrede. Cyprus is niet het centrum van de wereld, werd er verklaard, maar het is wel een test-case voor vele andere kleine landen. Daarom kan men, door de Cypriotische tragedie, bezorgd zijn over de toekomst van andere kleine landen in de wereld. In het bijzonder die landen, die niet dulden dat hun volk door buitenlandse inmenging wordt gescheiden en die hun soevereiniteit, onafhankelijkheid, territoriale integriteit en ongebondenheid in de buitenlandse wensen geëerbiedigd zien.

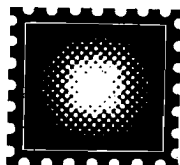
De conferentie was de mening toegedaan dat een "Internationale Conferentie" op regeringsniveau gehouden een noodzaak is. De "Internationale Conferentie" zou moeten gehouden worden binnen het kader van de UNO, met deelname van de betrokken partijen, de leden van de Veiligheidsraad en de ongebonden landen. Deze "Internationale conferentie" zou dringend concrete maatregelen moeten nemen om de toepassing van de UNO-resoluties mogelijk te maken. Tevens moet zij nieuwe, sterke en betrouwbare garanties vastleggen voor Cyprus.

De conferentie stelde verder het volgende voor. Een oproep richten aan alle regeringen, parlementen, internationale en nationale organisaties om een actieve bijdrage te leveren voor de toepassing van de UNO-resoluties over Cyprus. De secretaris-generaal van de UNO, Waldheim, zal gevraagd worden stappen te ondernemen, zoals voorzien in het UNO-charter, om de overtreders van de UNO-resoluties, tot de in achtneming er van te dwingen. Verder staat de conferentie niet negatief tegenover een militair, economisch en politiek embargo dat werd benadrukt. Dit omdat de kans bestaat, dat de Navo tot wapenleve-

ranties aan Turkije zou overgaan om het wapenembargo door het Amerikaans Congres beslist, te omzeilen.

Tenslotte werd een volledig en onmiddellijk embargo gevraagd op alle goederen afkomstig uit door de Turken bezette gebieden in Cyprus. De conferentie besloot tot de oprichting van een "International Solidariteitscomitee met Cyprus" en de organisatie van een internationale solidariteitsweek met Cyprus van 15 tot 22 juli 75.

De Schuyter Jo.

8 MEI 1945

Na de glansrijke overwinning te Stalingrad - een keerpunt in de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog - werd ook de slag bij Koresk door het Rode Leger gewonnen. Aan deze slag namen aan beide zijden meer dan 1.500 tanks deel. Het werd de grootste tankslag in de loop van de Tweede Wereldoorlog. De nazi-legers verloren in dit reuzegevecht meer dan een half miljoen man aan doden, gewonden en vermisten.

Het succes van het Rode Leger in de zomer van 1943 vergemakkelijkte de landing van geallieerde troepen in Italië. De slagen die door hen werden toegebracht en die samenvielen met de volksopstand tegen het regime van Mussolini schiepen de voorwaarden voor de val van het fascistisch Italië en voor het uittreden van dat land uit de oorlog.

Op het einde van 1943 werd te Teheran een conferentie der leiders der Grote Drie gehouden. Daar werd door de anti-Hitler coalitie overeen gekomen gezamenlijke acties te ondernemen om de gemeenschappelijke vijand te verpletteren.

Op 6 juni 1944 viel de belangrijkste beslissing met de invasie in Normandië. Niettegenstaande hardnekkige tegenstand slaagden de Duitse troepen er niet in de geallieerde opmars te stuiten. Begin 1945 werd de Rijn overschreden met daarna het hoofddoel : doorstoten naar het hart van nazi-Duitsland, Berlijn.

De opgezweepte Duitsers hadden voor de verdediging van hun hoofdstad enorme strijdkrachten samengetrokken. Op de westelijke oevers van de Oder en de Neisse werden drie verdedigingszones aangelegd. Het defensiegebied rond Berlijn bestond eveneens uit drie gordels.

Toch forceerden de Sovjet-troepen na enkele dagen de Oder en de Neisse. Bij het verder ontplooiën van hun offensief omsingelden zij op 24 en 25 april de bijna een half miljoen tellende Duitse legergroep. De likwidatie van de omsingelde nazi-troepen vergde nog een week. Aanmerkelijk meer tijd en inspanningen kostten de verplettering van de troepen die zich in Berlijn zelf hadden verschanst.

Tegelijk met de omsingeling en de inname van Berlijn had het Rode Leger zijn offensief naar het westen en het noordoosten voortgezet waar het de Elbe en de kust van de Baltische Zee bereikte. Het ontmoette er de troepen van de Amerikaanse en Engelse bondgenoten.

Op 8 mei werd door vertegenwoordigers van nazi-Duitsland de akte betreffende de onvoorwaardelijke overgave ondertekend. Op deze dag werd een streep gezet onder de oorlog tegen het Hitleriaans bewind, tegen het Duits fascisme dat de volkeren zoveel onmenselijk leed had berokkend.

Daarom mag de herdenking van deze verjaardag zo maar niet uitgewist worden. De indruk is nog te levendig om reeds door de tand des tijds aangevreten te worden. De generatie die het beleefde leeft nog !

Hier volgen tot besluit de cijfers - doden en vermisten - van de Tweede Wereldoorlog, de meest moorddadige uit de geschiedenis van de mensheid :

- USSR	25.500.000
- Groot-Brittannië	375.000
- Verenigde Staten	405.000
- Frankrijk	600.000
- Duitsland	6.600.000
- Andere Europese landen	11.000.000
- Azië	13.000.000
- Vermisten	3.000.000

Algemeen totaal : méér dan 60 miljoen doden en vermisten.

TWEDE ALGEMENE VERGADERING DER VERTEGENWOORDIGERS VAN DE OPENBARE OPINIE INZAKE EUROPESE VEILIGHEID EN SAMENWERKING

Deze vergadering ging door te Luik op 27, 28 en 29 april, nadat op 26 april een plechtige openingszitting had plaats gehad in het cultureel centrum te Ukkel. Meer dan 500 deelnemers namen aan de werkzaamheden, gespreid over vier commissies, deel.

De eerste commissie had als thema te behandelen: Statenconferentie. Hier werd hoofdzakelijk gehandeld over de noodzakelijkheid te komen tot een spoedige en gunstige beëindiging van de conferentie inzake Europese Veiligheid en Samenwerking te Geneve.

De betekenis en de institutionele politieke gevolgen van deze conferentie werden besproken en onderzocht alsmede de mogelijkheden van het in praktijk brengen van de beslissingen die er genomen worden.

Tevens werd veel belang gehecht aan het geven van een ruime informatie wat de diverse aspecten van de Conferentie betreft.

Men kwam tot de conclusie dat er nog steeds oppositie tegen de internationale ontspanning bestaat en dat het absoluut noodzakelijk is de processus van ontspanning verder te doen gaan. Veel belang werd gehecht aan de rol die de publieke opinie hier kan spelen.

De tweede commissie behandelde het probleem van de Veiligheid.

De mogelijkheden werden onderzocht om de internationale betrekkingen in Europa te hervormen, met het oog op een collectieve uitbouw van de Veiligheid en de Vrede.

Verschillende mogelijkheden werden besproken, ondermeer:

- de uitdieping van de politieke ontspanning
- het stopzetten van de bewapeningswedloop
- de realisatie van concrete maatregelen inzake militaire ontspanning en ontwapening, ondermeer deze die besproken werden op de Conferentie van Wenen

Dit in het vooruitzicht de tegengestelde militaire blokken op te heffen. In de derde commissie werden de nieuwe vooruit-

zichten van paneuropese samenwerking in diverse domeinen onderzocht die moeten leiden tot:

- economische ontwikkeling
- oplossing van de energieproblemen
- sociale vooruitgang
- versteviging van de democratie
- ontplooiing van de cultuur

en ten slotte de beste verstandhouding tussen de volkeren en de verbetering van de menselijke contacten.

De commissie besteedde ondermeer een volle zitting aan de culturele samenwerking. Schrijvers, kunstenaars en academici uit 30 landen kwamen bijeen om aan de commissie een uitgebreid rapport te overhandigen.

De commissie drong ook aan op een gezamenlijke syndicale actie in alle landen; op uitbreiding van het wederzijds vertrouwen tussen Oost en West, en vooral op het uitbreiden van internationale uitwisselingen tussen de jeugd, de kerken, enz.

De derde commissie kwam tot slotconclusie dat een ideale atmosfeer thans geschapen is voor de Vrede tussen West en Oost en zelfs voor de Wereldvrede. Het is thans mogelijk zegt het rapport van deze commissie van een moeilijk samenleven over te stappen naar een positief samenleven. De oplossing ligt bij ons.

De vierde commissie ten slotte behandelde het onderwerp Europa en de Wereld.

De verhoudingen werden onderzocht tussen de Veiligheid en de Samenwerking in Europa en de wereldvrede. Het betrof hier een interessant initiatief vermits men buiten Europa zelf ging zien en het probleem Europa plaatste in het licht van een steeds veranderende wereld.

De vierde commissie behandelde dit onderwerp

1) In het licht van de internationale politiek, en drong aan op verdere inspanningen voor de ontwapening en het definitief doen verdwijnen van de gevolgen en de nasleep van de koude oorlog

2) In het economisch aspect. De commissie was van oordeel dat de grote economische problemen van onze tijd niet afzonderlijk of regionaal kunnen opgelost worden, ze moeten in een internationale context bekeken.

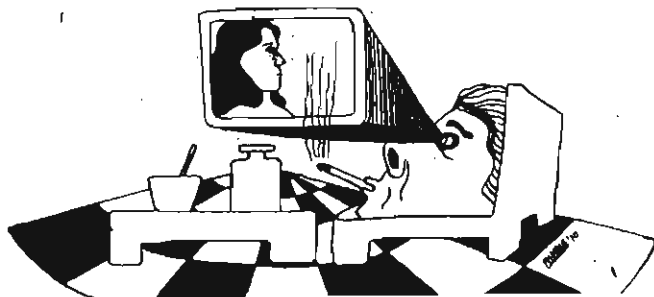
3) Op cultureel vlak. De commissie was van oordeel dat de openbare opinie moet wakker gemaakt worden om uit het sociaal leven alle ideologieën te verwijderen die geweld, racisme en misprijzen voor anders denkenden verkondigen.

Men moet er toe komen aan allen de culturele verworvenheden van alle volkeren te leren kennen.

Vermelden we nog dat tijdens de conferentie contactvergaderingen plaats grepen, naast deze der kunstenaars als hiervoor aangestipt, tussen de vertegenwoordigers van de Vrouwen en Jongerenorganisaties, deze van de Wereld van de arbeid en van de Christenen.

Een plechtige slotzitting in het congrespaleis, waar vertegenwoordigers van verschillende belgische politieke strekkingen samen met verschillende internationale vooraanstaanden het woord namen besloot dit buitengewoon belangrijk congres.

W. Weydts.

VOOR LUIGALGLEZERS

PERSONALIA

Onze oprechte blijken van deelneming aan de families Maréchal bij het overlijden van hun moeder en schoonmoeder, en aan de families Delilez bij het overlijden van hun zoon en echtgenoot Roland.

We vernemen het overlijden van ons lid Mevr Verleye uit Oostende. Aan de familie bieden we onze oprechte blijken van deelneming.

DOE ER OOK IETS TEGEN

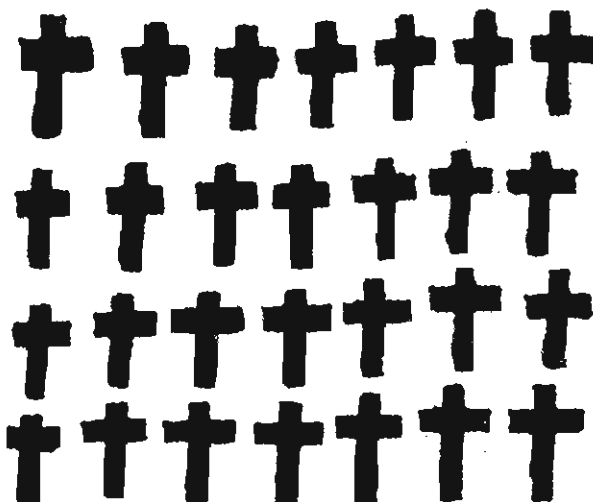
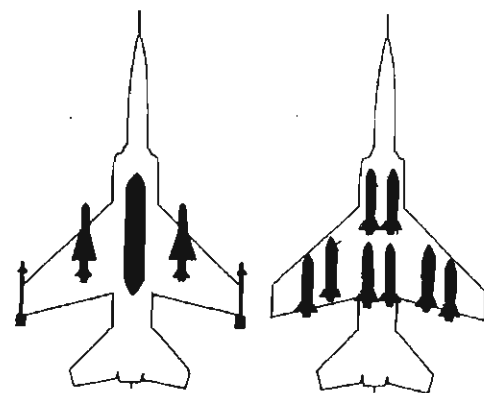
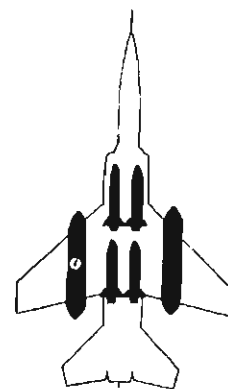
Uit de informatie die ons tijdens de laatste weken over de gebeurtenissen in Cambodja, Vietnam en Portugal bereikte is duidelijke gebleken dat men in de redactie van de klassieke informatiemedia + pers, radio en T.V. - niet zo erg op de waarheid gesteld is. Feiten worden verzwegen, gegevens waarvan men pertinent weet dat ze vals zijn worden toch de wereld ingezonden en ontvangen informatie wordt met een bepaald sausje overgoten...

Meestal haalt de lezers bij dit alles zijn schouder op maar het blijft er bij. Het is echter onontbeerlijk deze valse en tendentieuze informatie te bevechten. Inzake de internationale politiek kan Vrede hier zeker een belangrijke rol vervullen. Het komt er dus op aan dat ieder een handje toesteekt om VREDE beter te verspreiden. Iedere lezer heeft zeker de mogelijkheid enkele vrienden te overtuigen een proefabonnement op ons tijdschrift te nemen.

Om deze bijzondere informatieaktie te bevorderen hebben we besloten abonnementen te werven aan de prijs van 100 fr. tot eind december 1975.

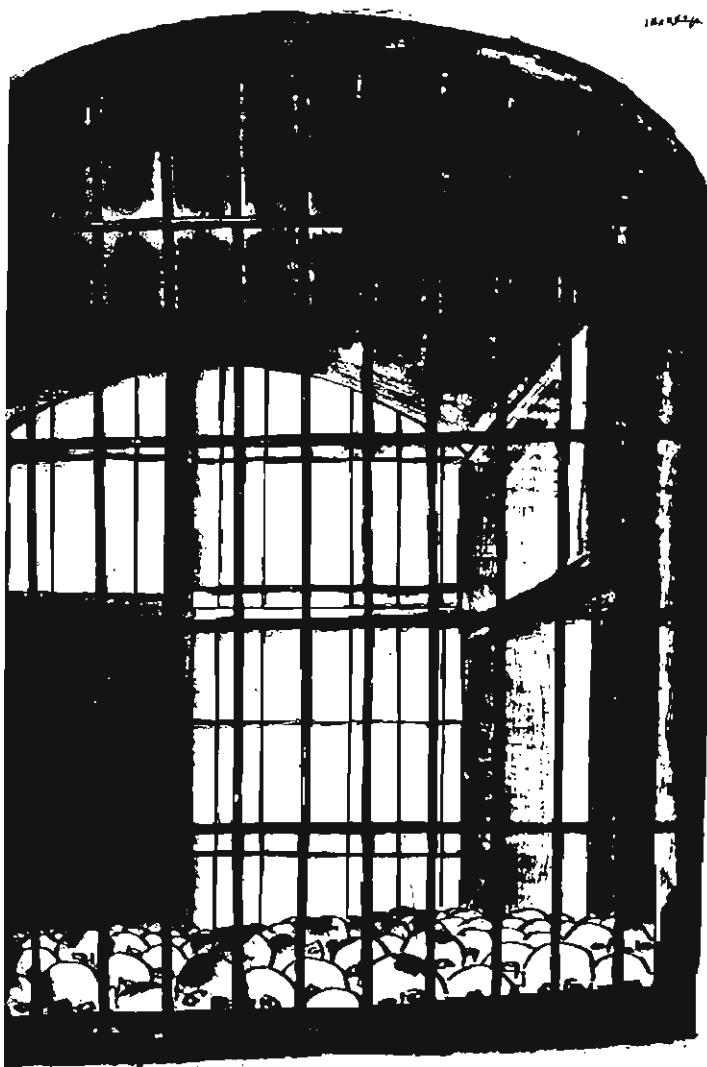
Help ons bij deze aktie. Win ook enkele nieuwe lezers voor "Vrede". Overschrijvingen op Prk. 000-0956015-80 van Vrede vzw. - Bagattenstraat, 136, 9000 Gent.

ellu '75

SPANJE

GOLF VAN TERREUR IN BASKENLAND

tekening van Ibarrola.
(waarvan sprake in tekst)

Wij ontvingen van de CISE een dringend en lijvig rapport over de situatie in de Spaanse baskische provincies sedert er de Staat van Beleg eind april afgekondigd werd. Dit rapport bevat hoofdzakelijk verslagen van ooggetuigen in de verschillende provincies alsook een synthetisch overzicht en een oproep. Wij publiceren de oproep integraal alsmede enkele flitsen over de gebeurtenissen in het stadje Guernica.

GUERNICA, 38 JAAR LATER ...

Midden de wilde repressie die sedert het afkondigen van de Staat van Beleg op de Baskische provincies is neergedaald, heeft de stad Guernica eens te meer bijzonder geleden. Op 26 april, precies 38 jaar na het afschuwelijk bombardement door de Luftwaffe en consoorten, heeft

deze historische stad een golf van fascistische terreur gekend. Bij huiszoeken door de beruchte Guardia Civil werden 30 jongeren aangehouden onder beschuldiging tot de Comisiones Populares en de Comisiones Obreras (volks- en arbeiderscomités) te behoren. Na gedurende 3 dagen te zijn gefolterd in de kazerne werden zij naar het gevang van Basauri (Bilbao) overgebracht. Een onder hen, de 16-jarige Aldecoa, moest in het ziekenhuis opgenomen vooraleer opgesloten te worden.

...

In het ganse Baskenland heerst deze dagen een klimaat van terreur als gevolg van de horden Guardia Civil's, politiemannen en fascisten van allerlei slag die er zich uitsluitend op toeleggen het Baskische volk zijn "verdiende straf" te geven. Op 12 mei zijn de meest verbeten fascistten in Bilbao samengekomen om gedurende een "patriotistische manifestatie" luidkeels het bloed te eisen van alle anti-fascisten, van hun familieleden en vrienden.

...

Om 6 uur in de morgen wordt op de deur gebonkt. De eigenaar van het huis, de 53-jarige Inaki Ferblantier (een zeer gekende en gewaardeerde persoonlijkheid in de stad) komt naar buiten. De Guardia Civil maait hem neer met een mitrailleurvuur. De burens horen echtgenote nog schreeuwen: "Moordenaars, mijn man, mijn man, moordenaars!". Men hoort één enkel pistoolschot. Blanca is dood van een kogel in het hoofd. De Guardia Civil doorzoekt de woning. Langs een venster ontsnappen twee vrouwen, militanten van de ETA. Er ontstaat een hevig vuurgevecht waarbij de leider van de Guardia Civil dodelijk getroffen wordt. De beide ETA militanten vluchten verder, één van hen heeft een kogel in de knie.

...

Na enige tijd komt een zwerm Guardia Civil's opdagen met speurhonden en mitrailleuruses. Zij schuimbekken van woede en schreeuwen: "Waar zit die Baskische moordenaar? Alle Basken tegen de muur!". Beide vrouwen krijgen een mitrailleuruse tegen het gelaat en zij worden opgepord om te verklappen waar de voortvluchtige verscholen zit. Zij doorzoeken het huis. Zij vinden bloedsporen van de gekwetste. Een kast wordt met kogels doorzeefd, waarna blijkt dat zij leeg is. "Hier is hij, hier is lawaai!" roept een Guardia Civil bij het kippenhok. Dadelijk omsingeling. Gedurende tientallen seconden hoort men niets anders dan het knetteren van de mitrailleuruses. Het dode lichaam van de ETA-militant wordt naar buiten gesleept. Men trekt hem de kleren van het lijf en stopt hem in een doorschijnende plasticzak. Zij slepen de zak tot in de kazerne van Guernica. Het verminkte lijk bleef meerdere dagen in de doorschijnende zak, achter in de kazernetuin.

...
14 mei wordt voor Guernica opnieuw een tragische dag. Praktisch alle huizen worden doorzocht, de aanhoudingen zijn niet meer te tellen. In de kazernes worden de nieuw aangekomenen voortdurend geslagen, zonder de minste verklaring, door hysterisch dolle Guardia Civil's.

...
De repressie tegen de bevolking van Guernica neemt nog toe. Vrijdag 16 mei, om 11 uur 's avonds, doorlopen Guardia Civil's in burgerkledij alle café's, met de mitrailleur aan de heup, en verplichten elkeen zijn identiteit kenbaar te maken. Iedereen wordt gefouilleerd en naar huis gestuurd. Zij doven de lichten in de straten. Een weinig nadien ontploffen er bommen bij Adele Gazteiz, een kleermagazijn waarvan de eigenaars bekend staan om hun sympathie voor de Baskische beweging.

Zo is de situatie in Guernica als wij deze regels schrijven.

Guernica 21 mei '75.

De CISE (Comité d'Information et de Solidarité avec l'Espagne) is gevestigd in Parijs en stelt zich tot doel humanitaire hulp te verschaffen aan alle slachtoffers van de franquistische onderdrukking. De CISE is niet partij-politiek gebonden en geniet de steun van vele vooraanstaande Franse en buitenlandse intellectuelen. Bij haar oprichting in 1971 was Pablo Picasso voorzitter.

OPROEP VAN DE CISE.

Er heerst op dit ogenblik een atmosfeer van terreur en teugellose repressie in het hele Baskenland en voornamelijk in de provincie Vizcaya.

Niet enkel de politieke politie maar ook de uiterst rechtse "Guerrilleros del Cristo Rey" maken zich schuldig aan brutale aanvallen op personen die om hun democratische gezindheid bekend zijn en zelfs op familieleden van uitgeweken militanten, door 's nachts in de woningen binnen te breken en de bewoners ervan te terroriseren. De gewonden en gefolterden zijn reeds zeer talrijk. Er zijn meerdere doden.

Enkele sprekende voorbeelden :

Aanranding en poging tot ontvoering van advocaat Pedro Ibarra, vernietiging van de woning en de werken van kunstschilder Agostin Ibarrola, aanranding van de 72-jarige priester Enrique Dominguez Echaniz, bomaanslag op het zomerhuisje van de familie Echegaray, uitbranden van wagens met Franse nummerplaat, mitralleren van tientallen woningen en inrichtingen zoals, bijvoorbeeld, het hotel Echave-Enea dat gedurende meer dan één uur onder vuur genomen werd.

Al deze acties zijn het werk van fascistische waarbij een rechtstreekse of onrechtstreekse medewerking van de politie overduidelijk blijkt.

Het optreden van de politie is weerzinwekkend : de Eerwaarde Vader Eustaguio Erguicia werd beestachtig gefolterd en stervend van het commissariaat naar het hospitaal gevoerd, met opengebarsten nieren en milt, het koppel dat onderdak verleend had aan twee militanten van de ETA-beweging is vermoord, een groot aantal van de ruim 2000 mensen die door de politie opgepakt werden is mishandeld, de 19-jarige student Luis Arriola is vermoord. De arrestaties geschieden is razias met Gestapo-allures.

In dit klimaat van geweld en georganiseerde onwettigheid, gevolg van de Staat van Beleg, worden koortsachtig nieuwe politieke processen geënceneerd : tegen Eva Forest en haar kamaraden, tegen de jonge Basken José Antonio Garmendia en Angel Otaegui. Deze laatsten worden ervan beschuldigd (aan de hand van "bewijzen" verkregen nadat de slachtoffers intraveineuse inspuitingen van pentotal hadden ondergaan) betrokken te zijn op moordaanslag van een Guardia Civil. Zij lopen onmiddellijk gevaar, zij kunnen elk ogenblik veroordeeld worden en de procureur eist de doodstraf.

Spanje beleeft opnieuw de angst en de spanning zoals in de dagen van de moord op Julian Grimau, van het proces in Burgos en van de terechtstelling van Puig Antich aan de worgpaal.

Er valt geen minuut te verliezen. Het Comité d'Information et de Solidarité

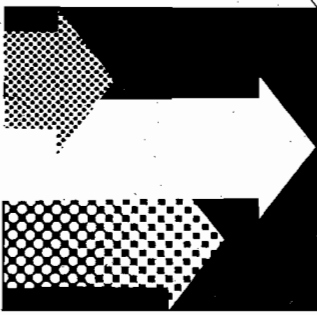
avec l'Espagne (CISE) richt zich tot de publieke opinie om samen van de franquistische autoriteiten te eisen dat de Staat van beleg dadelijk zou opgeheven worden, dat de terreur van de "Guerrilleros del Cristo Rey" zou ophouden, de doodstraf afgeschaft en de veiligheid, het leven en de vrijheid van alle Spanjaarden gewaarborgd.

Deze mobilisatie van de bevolking kan verschillende vormen aannemen zoals telegrammen en brieven aan het Ministerie van Buitenlandse Zaken in Madrid, afgevaardigden bij de consulaten, meetings, affiches en manifestaties.

Er mag geen nieuwe "wettelijke" moord in Spanje plaatsvinden : het leven van Garmendia en Otaegui dient gered !

CISE, Parijs 28 mei 1975

In de nacht van 6 juni werd tegen het Bureau van CISE te Parijs een bomaanslag gepleegd. De aanslag werd opgeëist door de "Guerillos de Christi Rey" een terroristische organisatie uit Spanje die nauw samenwerkt met de politie van Franco. Er werd heel wat schade aangebracht.

PORTUGAL

dokument

BEDENKINGEN NA DE VERKIEZINGEN

Op 25 april 1975 werd voor het eerst sedert 75 jaar opnieuw vrij naar de stembus gegaan. Wat in se een overtuigend bewijs moest worden voor de werkelijkheid van een demokratiseringsproces, werd in de westerse pers met de bekende "gemengde gevoelens" onthaald. Het lag inderdaad bij voorbaat vast dat de uitslag van die verkiezingen niets zou wijzigen aan de werkelijke macht van de M.F.A. (Beweging der Strijdkrachten) en ook niets aan de samenstelling van de bewindsploeg. De verkiezingen en hun gevolgen waren niet konform aan de traditionele pseudo-parlementaire westerse democratie (?), dus moest een beroep gedaan worden op de allesverklarende wonderzalfjes als rood gevaar, verlinking, overweldigende invloed van de K.P.P., links militair (diktatoriaal) regime met Peruviaanse of Algerijnse saus.

Het beperken van de vrijheid van de vrije verkiezingen werd op de rug geschoven van de M.F.A. en van de K.P.P.; wie aandachtig het programma van de M.F.A. herleest - dit programma werd gedurende meer dan een jaar voor de staatsgreep geleidelijk opgebouwd (zie hierover het boek van Lt. Col. L.A. BANAZOL; A origem do M.F.A., Prelo Ed., 1974) -, konstateert dat het de plechtige verbintenis inhield binnen het jaar open en vrije verkiezingen te organiseren.

Het lijkt ons dan ook belangrijk dit "beperkingsproces" van de vrijheid van de verkiezingen te analyseren omdat dit onzes inziens de huidige situatie en ook de verdere voorzienbare evolutie van de gevolgen kan helpen verklaren.

Bij het ontstaan van de M.F.A. vond men drie typen van militairen, dezelfde die er nog deel van uitmaken: vrij gedepolitiiseerde beroeps die om humanitaire en strategisch-efficiënte redenen de aftakeling van de sociaaleconomische toestand in Portugal en zekere vernietiging van het leger in de kolonies wilden stopzetten, kommunisten via de O.R.A. en de O.R.E. (revolu-

tionaire organisaties van vloot en leger) in het leger infiltreerden om daar het fascisme te bestrijden, en jongere officieren die niet meer uit de traditionele militaristische bourgeoisie konden gerekruteerd worden en die in de kolonies geconfronteerd werden met een menselijk marxisme dat erin geslaagd was een VOLK te motiveren om een bevrijdingsstrijd te voeren. Vooral de daar geconstateerde eenheid tussen volk en leger (de latere alliantie POVO-M.F.A.) maakte een grote indruk.

De Portugese militairen waren overtuigd dat door een coup en de bescherming van het leger de democratische krachten (via de progressieve politieke partijen) een ware democratie zouden opbouwen zonder teveel moeilijkheden: het zo lang verdrukte volk zou spontaan (zowat als "le bon sauvage") evolueren naar een vrije en rechtvaardige (dus socialiserende of socialistische) maatschappij. Dit weerspiegelt zich trouwens in de samenstelling van de eerste bewindsploeg.

Dan begint echter een proces dat op drie vlakken verloopt en zal leiden tot de huidige strekking van de zg. "harde kern" (O. De Carvalho b.v.) in de M.F.A.: de oprichting van een nieuw type van partij als populaire basis van de M.F.A. (de Portugese versie van de Vietnamese of Kambodjaanse politieke werkelijkheid).

Dit proces verloopt op drie vlakken:

1. Vaststelling (zie de uitslag van de Griekse verkiezingen) dat een volk dat voor 60 à 70 % analfabeet is en gedurende 47 jaar onmondig werd gehouden niet rijp is voor een westerse democratie. Antwoord: de kulturele dynamisatie ondernomen door de M.F.A. zelf om het volk bewust te maken (duur: 3 à 5 jaar, periode voorzien in de akkoorden tussen M.F.A. en politieke partijen voor de verkiezingen).

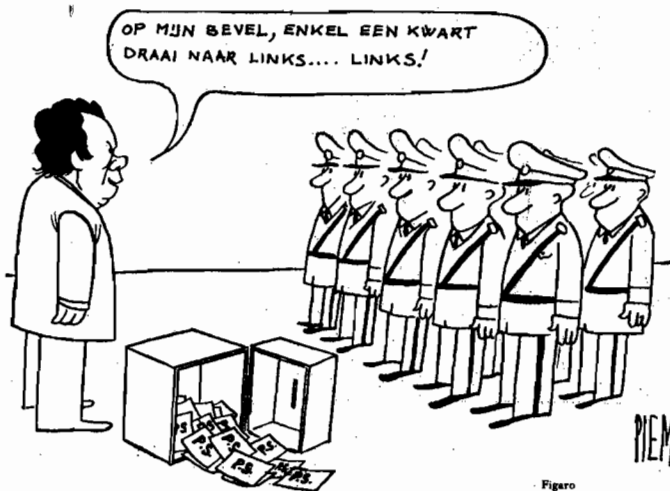
2. De niet-aflatende druk uitgeoefend door de oppositie (de putsch-pogingen van 28 aug. 74, 28 sept. 74 en 11 maart 75) en door de internationale, kapitalistisch-georiënteerde pers die in wat algemeen het "Portugees experiment" wordt genoemd, sensatiezucht en "Politikspiel") omvormt tot desinformatie en heksenjacht. Eén voorbeeld: de contre-coup van 11 maart werd voorgesteld - of voorzichtiger: als hypotheze geformuleerd - als een door de K.P.P. geleide poging (via de "linkse" Carvalho) om de greep van de M.F.A. op de politieke en economische structuren van het land te verstevigen. De M.F.A. publiceerde in het tweewekelijkse "Boletim do M.F.A." de konklusies van de enquêtekommissie die was opgericht: niet 1 vliegtuig maar twee squadrons straaljagers namen aan de contre coup deel, men publiceerde zelfs de foto's van de valse baard en de bril die Spínola droeg om zijn verblijfplaats te ontvluchten en de operaties te gaan leiden, code-woorden, ver-

bindingschema's met de in Spanje opererende contra-revolutionairen, enz.

3. De "tribale" strijd die de politieke partijen voerden en voeren om de macht in handen te krijgen. Spijtig genoeg staat men hier voor twee personen, Cunhal en Soares, die elkaar als individuen bestrijden daar waar er binnen de K.P.P. en de P.S.P. genoeg militanten zijn die wars van ideologische verschillen toch een historisch compromis zouden kunnen afsluiten. In de pers wordt onze inziens niet voldoende aandacht geschonken aan de zeer eigenaardige mentaliteit die heerst bij de "verbannings-revolutionairen" die buiten de grenzen een systeem opbouwen dat niet meer strookt met de nieuwe werkelijkheid - en dit is voor Portugal zeker het geval. Gekonfronteerd met een links M.F.A. en de lijn van de K.P.P. tussen de militaire orde en de discipline van de partij van Cunhal, evolueert de M.F.A. meer en meer - omdat het volk als dusdanig in de politieke hetze vergeten wordt - naar een eenheidspartij, naar een alliantie volk-M.F.A. waarvan vorm en structuur nog niet vastliggen.

Men mag echter niet vergeten dat deze evolutie die duidelijk tot uiting komt in recente uitspraken van Gonçalves (Le Monde, 26 en 28 mei) niet betekent dat men binnen de M.F.A. akkoord zou gaan over fundamentele opties in de richting van een derde-wereldpatroon (ongeveer het Algerijns model), een socialiserende maatschappij (zowat tussen het Zweedse en het Joegoslavische model in) of een Vietnamees-Kambodjaans patroon.

Voorlopig lijkt het dat de verdere evolutie van Portugal gedetermineerd wordt door twee grote gevaren: enerzijds de dreiging van een interventie van buiten-uit (alle formules met of zonder NATO - of Amerikaanse rechtstreekse en onrechtstreekse hulp zijn denkbaar), anderzijds de economische situatie: men heeft de indruk dat de toetssteen van Portugal's voortbestaan het oplossen van de economische situatie is, en hier is de toestand verre van rooskleurig. Een hollende inflatie (30 à 35 %), het uitblijven van de deviezen van de geëmigreerde arbeiders, een verouderde, op mankracht gebaseerde industrie, de stopzetting van de buitenlandse investeringen, de terugkeer van de gedemobiliseerde militairen en ver-bitterde oud-kolonialen. Portugal dat én landbouwmogelijkheden én een groot visserijpotentieel én een rijke ondergrond heeft, heeft geld nodig. Om geld te bekomen kan het zich richten tot het Westen, tot het Oosten, tot de Arabische landen. Zal Portugal een investeerder vinden zonder te veel prijs te geven van wat het essentieel vindt of zal het, in een mobiel en steeds in kwestie gesteld evenwicht, de drie bronnen kunnen aanspreken?

EEN OMSTREDEN FIGUUR : SOARES

Nadat de PSP een relatief grote verkiezingsoverwinning had behaald nam Soares een anti-communistische houding aan, die door haar hysterisch karakter onrust kon wekken bij diegenen, die bekommerd zijn voor een veilig stellen van de verworvenheden van de val van het fascisme en de weg naar een socialistische maatschappij. Bezorgdheid, niet alleen om de histerie en de onbezonnenheid, die slechts anti-socialistisch propaganda materiaal geeft aan de Westerse reactie, maar tevens omdat Soares' acties de indruk wekken dat bepaalde partij-politieke motieven op korte termijn zwaarder doorwegen dan de gezamenlijke opmars naar het socialisme. De houding van Soares is nog angstwekkender wanneer men weet, dat een belangrijk twistpunt tussen Socialisten en Communisten, het eenheidssindikaat, 1 jaar na de oprichting aan een hernieuwde discussie zal worden onderworpen, zoals voorzien bij de oprichting ervan. Vervolgens beweerden de leden van de Portugese delegatie, die onlangs in België vertoefde, dat binnen een maand verkiezingen zullen worden gehouden binnen het sindikaat. Deze elementen, die zeker aan de PSP moeten bekend zijn, zwakken hun kritiek zeker af. Hiermede willen wij geenszins beweren dat Soares niet weet wat hij doet, zoals een delegatielid leek te insinueren. Binnen de PSP is voortdurend een belangenstrijd aanwezig tussen wat men de 'gematigden'

en de 'marxisten' zou kunnen noemen. In deze optiek zou men bepaalde acties van Soares kunnen interpreteren als pogingen om uit ogenschijnlijke vergissingen van de PCP politieke munt te slaan om zijn aanhang binnen de partij te versterken. Blijkbaar is Soares aan een stevige druk onderhevig, gezien hij bij een aantal spectaculaire acties heeft moeten terugkrabbelen. Denken we maar aan het eenheids-sindikaat.

De verdeling van de PSP in 'gematigden' en 'marxisten' heeft eveneens gevolgen wat betreft de partij-politieke verbanden die men wenst aan te gaan. De marxistische tendens binnen de PSP geeft een duidelijke voorkeur aan samenwerking met de PCP, de MDP en het MFA. De gematigde tendens zoekt eerder toenadering tot de PPD, die eveneens, door haar verkiezingsuitslag, een belangrijke partij is. Deze opties zijn niet los te denken van compromissen: indien de PSP zou samengaan met de PPD dan is het duidelijk dat een ander programma zal worden gerealiseerd dan dit wat vervat is in het akkoord met het MFA. Dan mogen we ons weer verwachten aan het in vraag stellen van de idee van de nationalisaties, zoals eerder door de PSP nog werd verdedigd. De fundamentele gedachte van de klassenstrijd wordt dan in gevaar gebracht omdat de PPD welwillend naar Willy Brandt en het congres van Bad-Godesberg verwijst, waar de klassenstrijd als voorbijgestreefd werd beschouwd.

Indien binnen de PSP geen machtswisseling komt, en die is niet ondenkbaar, dan blijft de PSP, zoals het nu handelt, een gevaar voor de verdere socialistische opbouw van Portugal. Dit laatste is niet denkbeeldig wanneer men leest:

"Vandaar, dat het 'pact' met de MFA, hoezeer de PSP zich daartegen ook heeft verzet, in uiterste instantie een zeer nuttig pact is gebleken voor de socialistische. Doordat hij de regeringsverantwoordelijkheid niet hoeft te aanvaarden, maar kan blijven manoeuvreren in de schaduw van MFA, kan Soares in de tussentijd de greep op zijn electoraat versterken, opdat hij ongeschonden uit de belangrijke verkiezingen voor een definitief wetgevend parlement tevoorschijn kan komen. Hij zal in die tussentijd zijn partij zo moeten opbouwen, dat er geen conflict binnen zijn partij tussen de gematigden en de 'marxisten' ontstaat. Hierbij kan hij gebruik maken van de ervaringen van zijn Europese zusterpartijen"

(NRC-H, 3/5/75)

De correspondent van het NRC-Handelsblad duidt dus duidelijk aan dat

(1) Soares slechts electorale munt wil slaan uit zijn samenwerking met het MFA; (2) de afwezigheid van regeringsverantwoordelijkheid (?) biedt hem daartoe de speelruimte; (3) hij zal de marxistische elementen moeten uitrangeren. Het NRC-Handelsblad vindt een dergelijke

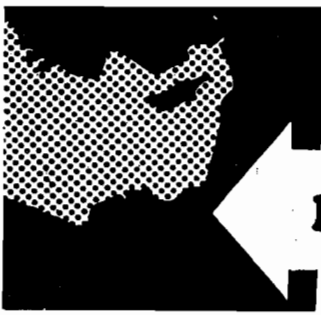
evolutie, gezien haar eigen politieke positie, niet onaantrekkelijk. De overwinning van de gematigde socialistische, in samenwerking met de PPD, zou de EEG, en de NAVO, toelaten om met weinig toegevingen Portugal binnen de West-Europese

ekonomische politieke en militaire invloedssfeer te houden. Alles zou gaan zoals voorheen, maar Portugal zou 'demokratisch' zijn.

Dat de toenadering tot Europa niet van gevaren voor de opbouw van het socialisme in Portugal is los te maken, blijkt ook uit het volgende citaat uit de FAZ: "Welke economische politiek zullen de leiders van de gematigde partijen voeren. Daar kan men slechts hopen. Portugal moet duidelijk overleggen of het een partner van de Westelijke wereld wil blijven of niet. (...) Een klein land moet met zijn buurlanden leven, handel drijven, hoe 'privater' hoe beter.

Een ontwikkelingsland moet bvb. andere industriestaten aanzetten dochtermaatschappijen op te richten om zo arbeidsplaatsen te scheppen en om het dringend noodzakelijke know-how in het land te brengen. Vandaar investeert het buitenland niet meer in Portugal. Projecten werden ingetrokken. De kommunistische koers heeft de buitenlanders afgeschrikt en het internationaal krediet van het land geschokt. De beroemde hotels worden vermeden. Werkloosheid dringt zich op. Het deficit op de handelsbalans groeit. De machthebbers in Portugal moeten weten wat ze willen. Ze moeten een zware erfenis likwideren: ze zijn er niet om te benijden. Maar de weg van de volledige etatisatie, die blijkbaar de militairen voor de ogen zweeft, geenszins onder de indruk van de verkiezingsresultaten, is nooit de weg naar het geluk geweest." (3/5/75).

De ongetwijfeld nadelige gevolgen voor de directe opbouw van het socialisme in Portugal, die de daden van Soares en de gematigden moeten hebben, de sympathie waarmee een dergelijke obstructiepolitiek vanuit het Westen wordt gadeslagen, in het bijzonder, bij de Christen Democratische politieke middens, lees W. Martens ("Velen in ons land hebben elk op hun eigen manier gepoogd om een bescheiden bijdrage te leveren tot het herstel van de vrijheid en de democratie in Portugal...? (Zeg, 2/1975), op basis waarvan deze politieke middens het recht opeisen om in Portugal te interveniëren, (zie Tindemans: "In West Europa heeft het woord democratie een duidelijke betekenis en impliceert bepaalde verantwoordelijkheden") (I.H.T.30/5) en de openlijke lokroep van het West-Europees kapitalisme, zijn voor het MFA, de PCP, de MDP en de Marxisten in de PSP, redenen te veel om Soares en de gematigden te wantrouwen en resoluut de weg verder te stappen die werd ingeslagen. (J.D.S.)

midden- oosten

EINDRESOLUTIE VAN DE INTERNATIONALE
CONFERENTIE VOOR EEN JUISTE EN VREEDZAME
OPLOSSING IN HET MIDDEN OOSTEN.
Parijs 3 en 4 mei 1975.

Op 3 en 4 mei jl. werd te Parijs een Kongres van de vredeskrachten gehouden. Ook de Belgische vredesbeweging was vertegenwoordigd. Zoals in de tekst van de slot-resolutie gezegd wordt is dit de eerste maal dat een aantal Israëli en een vertegenwoordiger van de PLO samen aan één tafel zitten en eenzelfde eindresolutie stemden waarvan we hier de integrale tekst laten volgen. Het is belangrijk dat alle progressieve en vredeskrachten in ons land deze oproep verspreiden bij een zo breed mogelijk gehoor opdat eindelijk een juiste en duurzame vrede in het Midden-Oosten in het vooruitzicht zou komen. De Belgische deelnemers aan deze Conferentie waren Herman Talloen, Rudi Doore, Michel Tanret, Françoise Herbin en Kanuniek Raymond Goor.

De Internationale conferentie voor een rechtvaardige en vreedzame oplossing van het probleem in het Midden Oosten had plaats op 3 en 4 mei 1975 te Parijs. Zij was samengeroepen door het Permanente Verbindingscomitee van het Wereldkongres der Vredeskrachten en werd bijgewoond door vertegenwoordigers van 18 internationale organisaties en nationale organisaties van 30 landen waaronder vertegenwoordigers van de vredeskrachten van het Palestijns Arabisch Volk, van de Arabische landen en de vredeskrachten van Israel. Dit was een belangrijke gebeurtenis die de uitdrukking was van de bezorgdheid van de openbare opinie van de ganse wereld om een juiste en vreedzame oplossing te vinden voor het probleem van het Midden Oosten. Nooit voorheen waren er zoveel deelnemers van verschillende politieke overtuiging en godsdienst bijegekomen, wat nogmaals in het belang van dit probleem bevestigt.

De Conferentie werd gehouden op een belangrijk historisch ogenblik, nu de Vietnamese en Cambodjaanse volkeren een roemvolle overwinning behaald hebben op het U.S. imperialisme. Deze overwinning, tezamen met andere overwinningen, behaald door de bevrijdingsbewegingen gesteund door de volkeren van de wereld, zowel

als de versterking van de ontspanning betekenen een nieuwe start voor gemeenschappelijke onderhandelingen met het oog op een duurzame en rechtvaardige vrede in het Midden Oosten. Na het mislukken van de 'stap na stap' politiek van de Amerikaanse Staatssecretaris Dr Henry Kissinger, is de openbare opinie van de wereld zich meer en meer bewust van geworden dat een rechtvaardige en duurzame vrede in het gebied alleen in een globale oplossing van het probleem ligt. Deze oplossing kan bereikt worden door het uitvoeren van resolutie 388 (22 oktober 1973) van de UNO Veiligheidsraad die bepaalt dat de Israëli's zich moeten terugtrekken uit alle Arabische gebieden die zij sinds 1967 bezetten en dat de veiligheid en onafhankelijkheid van alle staten en volkeren van het gebied moet gegarandeerd worden. Een andere noodzakelijke voorwaarde is dat de internationaal erkende rechten van de Palestijnen moeten geëerbiedigd worden.

Vrede in het Midden Oosten vraagt de oplossing van het Palestijns probleem dat aan de grond van het conflict ligt. Dit moet gebeuren door de toepassing van resolutie 3236 (november 1974) aanvaard door de XXIXe zitting van de Algemene UNO vergadering en waarin de onvervreemdbare rechten van het Palestijns volk erkend worden om terug te keren naar hun vaderland, om in alle vrijheid hun recht op zelfbeschikking uit te oefenen, en hun recht op nationale onafhankelijkheid en soevereiniteit tzt hun eigen nationale autoriteit te vestigen.

De Internationale Conferentie voor een rechtvaardige en vreedzame oplossing van het probleem in het Midden Oosten verklaart dat de Conferentie van Genève voor Vrede in het Midden Oosten zo vlug mogelijk moet samenkomen om maatregelen te treffen voor het bereiken van de hierboven gestelde doelen.

Wil de Conferentie van Genève haar doel bereiken dan is het essentieel dat de PLO, enige en wettige vertegenwoordiger van het Palestijnse Arabische volk, moet deelnemen aan de Conferentie op gelijke voet met de andere deelnemers.

Laat ons alle middelen aanwenden om de openbare opinie van de ganse wereld te mobiliseren voor de onmiddellijke bijeenkomst van de Conferentie van Genève voor een volledige en juiste oplossing van het probleem van het Midden Oosten.

Laat ons seminars houden, initiatieven organiseren, handtekeningen verzamelen, telegrammen versturen en brieven en verklaringen naar alle betrokken partijen om de breedste middelen te mobiliseren in de ganse wereld teneinde tot een juiste en duurzame vrede in het Midden Oosten te komen.

Laat ons nu handelen, voor het te laat is.

M. Tanret.

CORRUPTIE EN POLITIEK

Tijdens de laatste dagen werden enkele feiten bekend gemaakt waaruit blijkt dat de corruptie niet alleen in "het" Zuid Vietnam van Thieu, maar ook onze Westerse wereld, een steeds meer gebruikt wapen wordt.

Vroeger vestigden we hier reeds de aandacht op het feit dat de "multinationale ondernemingen" er een speciale voorliefde op nahouden om politiciers en militaire leiders in hun beheerraden op te nemen. Het ligt voor de hand dat hier een zeer bepaald doel wordt nagestreeft, t.z. gebruik maken van de kontakten en invloeden van deze heren om zo veel mogelijk bestellingen los te weken.

Tijdens de vergaderingen van een onderzoekcommissie van de Senaat van de Verenigde Staten, die op dit ogenblik plaats hebben, is in dat opzicht een en ander aan het licht gekomen.

Maar er zijn ook nog andere feiten die bekend geraken...

De voorzitter van Gulf Oil, de respectabele heer Robert Dorsey heeft bekend dat zijn maatschappij in 1966 en 70 niet minder dan 4 miljoen dollar heeft uitgekeerd aan de partij van de Zuid-Koreaanse dictator.

Van dezelfde Gulf Oil kreeg de Boliviaanse dictator Generaal Barrientos de waarde van een hefschroefvliegtuig - 110 miljoen dollar - als geschenk voor bewezen diensten. Voorzitter Robert Dorsey acht het niet uitgesloten dat ook in andere landen - waaronder Italië - steekpenningen werden uitgekeerd. Namen werden nog niet genoemd.

In dit verband verklaarde de Kommunistische volksvertegenwoordiger Spagnoli ondervoorzitter van de onderzoekcommissie naar het Petroleumschandaal, voor de Italiaanse T.V. dat de regeringspartijen (Christen Democraten - Socialisten - Sociaal Democraten en Republikeinen) belangrijke bijdragen hadden ontvangen van AGIP en ENI (Italiaanse Petroelumaatschappijen) en dit voor een bedrag van 22,5 miljards Lire (- 150 miljoen B.Fr.)

Spagnoli verzekerde dat, dank zij deze steekpenningen, aan de Petroelumaatschappijen voordelen werden toegekend, o.m. door het invoeren van Ministeriele besluiten en dekreetwetten die aan de petroelumaatschappijen honderden miljarden Lires hebben opgebracht o.m. onder vorm van belastingontlastingen e.a. voordelen. Deze verklaring wordt voor een deel bevestigd door de mededeling van Kenneth Jamieson, voorzitter van de raad van beheer van Exxon (Esso) die eveneens erkende dat belangrijke bedragen werden gestort in de verkiezingskassen van politieke partijen in Canada en Italië. Van zijn

kant verklaarde United Brands (vroeger United Fruit) dat zijn maatschappij ongeveer 1,25 miljoen dollar aan fooien uitkeerde aan hoge ambtenaars van Honduras onder wie ook de president van dit land wordt genoemd.

In ruil van deze steekpenningen bekwam United Brands een vermindering van de belastingen op de uitvoer van bananen. Belangrijke bedragen zouden eveneens uitgekeerd zijn in Europese landen. Italië en West Duitsland worden hierbij vernoemd. Ook in Nederland roert er wat. Kamerleden hebben de oprichting geëist van een commissie die een enquête zou doen naar de invloed van de wapenfabrikanten en hun Nederlandse tussenpersonen bij aankoop van wapens en vliegtuigen.

Frankrijk kent het geval van de Generaal Stehlin - gewezen Stafchef van de Franse Luchtmacht, die in 1963 met vervroegd pensioen ging. Tengevolge van zijn meningsverschil met President De Gaulle betreffende de Franse houding tenoverstaan van de NAVO.

Stehlin werd toen de verbindingsman van Hughes Aircraft Corporation. De Generaal liet zich verkiezen als volksvertegenwoordiger en bracht het tot vice voorzitter van het Franse Parlement. Stehlin beweerde wel, bij zijn verkiezing als volksvertegenwoordiger ontslag genomen te hebben bij zijn Amerikaanse opdrachtgever, maar uit een Senaatverslag en uit berichten uit de Amerikaanse pers blijkt dat dit niet met de waarheid strookt. Hierin wordt bekend gemaakt dat Stehlin sinds 1964 van Northrop (de vliegtuigfabriek die ook een kandidaat had voor de aankoop van de eeuw) een jaarvergoeding kreeg van - 6000 dollar (300.000 B.Fr.) Volgens de New York Times bedroeg dit bedrag in 1971 - 4000 dollar, in 1972 en 73 telkens 6000 dollar, in 1974, 3000 dollar. Als tegenprestatie moest Generaal Stehlin aan Northrop informatie bezorgen over de economische, politieke en militaire toestand in Frankrijk en Europa vooral met het oog op de defensieprogramma's.

Generaal Stehlin nam ontslag als ondervoorzitter van het Parlement toen een geheim rapport werd bekend gemaakt, die hij had overgemaakt aan militaire en politieke verantwoordelijken, waarin hij zijn voorkeur uitsprak voor de Amerikaanse gevechtsvliegtuigen. Hogergenoemd Amerikaans senaatsverslag brengt ook andere personaliteiten in opspraak o.m. Oorlogspiloot en ex Generaal van de West Duitse Luchtmacht Galland die de vertegenwoordiger was van Northrop in West Duitsland ; de kleinzoon van Roosevelt die instond voor de verkoop in Iran ;

Twee Saoedische Generaals die niet minder dan 450.000 dollar opstrekten en de weduwe van de Amerikaanse Generaal Chénault die het in Taiwan voor elkaar bracht. Volgens het genoemd senaatsverslag zouden ook

Belgische en Nederlandse parlementsleden vergoedingen hebben ontvangen. Northrop erkende alles bij mekaar reeds een 470.000 dollar uitbetaald te hebben aan topfiguren in het buitenland op een totaal van 30 miljoen dollar die bestemd waren om "commissielonen" uit te betalen. Northrop had bovendien nog een speciaal fonds van 14 miljoen dollar om steekpenningen uit te betalen in de Verenigde Staten.

Dergelijke praktijken die zeker sinds

lang zijn gekend maar nooit op een dergelijke wijze aan de oppervlakte kwamen geven ons niet alleen een beeld van de macht van de multinationals maar tevens van de corruptie die reeds heerst in zeer "respectabele politieke en militaire middens". Het wordt tijd, hoog tijd, dat hier het mes wordt ingezet. Een parlementaire onderzoekscommissie is dan ook in ons land een dringende noodzaak.

A.D.S.

DEFENSIE-UITGAVEN VAN DE NAVO-LANDEN 1949-1974.

textueel overgenomen uit de NAVO-KRONIEK nr. 1 januari 1975.

De cijfers in de bijgaande tabel vertegenwoordigen fondsen die metterdaad zijn uitgegeven of in de loop van het kalenderjaar zullen worden uitgegeven. Zij zijn gebaseerd op de NAVO-definitie van defensie-uitgaven. Daar deze op enige punten verschilt van de nationale definities, kunnen de cijfers in de tabel aanzienlijk afwijken van die welke door

de nationale overheden worden opgegeven of welke voorkomen op de nationale begrotingen.

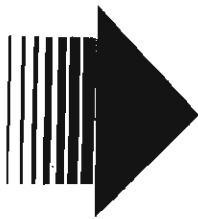
De cijfers voor de Verenigde Staten en Canada zijn inclusief de uitgaven voor militaire hulp. Die voor de Europese NAVO-landen omvatten niet de waarde van afgewerkte goederen, ontvangen als onderdeel van de Amerikaanse en Canadese militaire hulpprogramma's.

P.S. Een gedeelte van de tekst werd door de redactie onderlijnd. Commentaar is wellicht overbodig.

DE TOTAL DEFENSIE-UITGAVEN VAN DE NAVO-LANDEN (in courante prijzen)

Land	Munteenheid	WERKELIJK UITGEGEVEN											Begroet
		1949	1954	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974
(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
België	Miljoen Belgische frank	8.273	20.707	26.606	28.169	30.396	32.676	33.892	37.502	39.670	44.140	48.941	57.315
Canada	Miljoen Canadese \$	372	1.771	1.659	1.766	1.965	1.927	1.899	2.061	2.131	2.238	2.405	2.770
Denemarken	Miljoen Deense kroon	360	885	1.974	2.080	2.249	2.591	2.640	2.757	3.195	3.386	3.520	4.343
Frankrijk	Miljoen frank	4.787	11.710	25.300	26.732	28.912	30.200	31.700	33.200	35.000	36.800	40.252	43.963
Federale Republiek Duitsland (a)	Miljoen DM		6.287	19.915	20.254	21.408	19.310	21.577	22.573	25.450	28.720	31.908	35.964
Griekenland	Miljoen drachmen	1.630	3.428	6.290	7.168	9.390	11.003	12.762	14.208	15.480	17.211	19.866	24.126
Italië	Miljard lire	301	543	1.212	1.342	1.359	1.403	1.412	1.562	1.852	2.162	2.392	2.676
Luxemburg	Miljoen Luxemburgse frank	112	565	477	497	413	374	391	416	442	517	601	677
Nederland	Miljoen gulden	680	1.583	2.714	2.790	3.200	3.280	3.682	3.968	4.466	4.974	5.465	6.437
Noorwegen	Miljoen Noorse kroon	370	1.141	1.897	1.947	2.097	2.300	2.502	2.774	3.022	3.239	3.505	4.081
Portugal	Miljoen escudos	1.419	2.100	6.680	7.393	9.575	10.692	10.779	12.538	14.699	16.046	16.736	20.910
Turkije	Miljoen lira's	556	934	3.821	3.996	4.596	5.159	5.395	6.237	8.487	9.961	12.192	15.831
Verenigd Koninkrijk	Miljoen pond sterling	779	1.569	2.091	2.153	2.276	2.332	2.303	2.444	2.815	3.258	3.505	4.148
Verenigde Staten	Miljoen VS \$	13.503	42.786	51.827	63.572	75.448	80.732	81.443	77.854	74.862	77.639	78.473	84.332
Gebied													
Geheel Europa (b)	Miljoen VS \$	4.838	11.756	20.606	21.512	22.925	22.333	23.193	24.577	28.044	33.373	40.223	44.433
Geheel Noord-Amerika	Miljoen VS \$	13.875	44.557	53.362	65.205	77.265	82.515	83.199	79.821	76.973	79.898	80.876	87.176
Gehele NAVO (b)	Miljoen VS \$	18.713	56.313	73.968	86.717	100.190	104.848	106.392	104.398	105.017	113.271	121.099	131.609

- (a) Voor haar toetreding tot de Noordatlantische Verdragsorganisatie (mei 1955) heeft de Federale Republiek Duitsland tot de defensiebegroting van bepaalde landen bijgedragen door bezettingskosten te betalen. Bovendien droeg zij zekere andere kosten die eveneens binnen de NAVO-definitie van defensie-uitgave vallen. Afgezien van de defensie-uitgaven (volgens de NAVO-definitie) moeten de Duitse autoriteiten zich elk jaar belangrijke uitgaven voor Berlijn getroosten, als gevolg van de uitzonderlijke toestand waarin deze stad zich bevindt en de noodzaak om haar in leven te houden, in het belang van de verdediging van de vrije wereld. Deze uitgaven zijn niet verwerkt in bovenstaande cijfers omdat zij niet door de NAVO-definitie gedekt worden. Voor 1974 worden zij begroot op 7.405 miljoen DM.
- (b) In de totalen voor Europa en voor de NAVO zijn de defensie-uitgaven van de Federale Republiek Duitsland voor 1949 niet begrepen en daarom zijn zij niet rechtstreeks vergelijkbaar met de totalen voor de daarna volgende jaren. Bovendien zijn deze totalen berekend op basis van de wisselkoersen van het betreffende jaar. Daarom weerspiegelen veranderingen in die cijfers tot op zekere hoogte de monetaire bewegingen en is een zekere mate van voorzichtigheid geboden bij het maken van vergelijkingen.

economie

DE UNO-KONFERENTIE TE LIMA NAM HET INDUSTRIALISATIE PROBLEEM VAN DE DERDE WERELD TER HARTE, ZONDER AL TE VEEL RESULTAAT...

Met een voordien nooit gekende snelheid volgen de internationale konferenties, in het teken van de "nieuwe internationale economische "orde", mekaar op.

Op dit ogenblik staat de discussie tussen ontwikkelde en ontwikkelingslanden hoofdzakelijk in het teken van de industrialisering van de Derde Wereld en het grondstoffen probleem. Op beide vlakken dienen er echter nog talrijke hinderpalen overwonnen te worden vooraleer een degelijke bruikbare consensus bereikt zal worden. Zo is de Konferentie te Parijs ter voorbereiding van de grote Energiekonferentie op twee belangrijke punten gestrand : het aantal deelnemers en het programma. Ook de Unido-konferentie over de industrialisering van de Derde Wereld, waarover we het verder zullen hebben, leverde weinig concrete resultaten op en liep op een verstarde positie van de Westerse landen uit.

WAT IS DE UNIDO ?

Van 12 tot 27 maart had in de peruaanse hoofdstad Lima de Tweede Algemene Vergadering van de Organisatie van de Verenigde Naties voor de Industriële Ontwikkeling (UNIDO) plaats, waaraan 143 landen aan deelnamen.

Deze organisatie waarvan de zetel zich te Wenen bevindt, is één van de jongste creaties in de UNO-familie en stond tot voor kort in de schaduw van de meer bekende gespecialiseerde organen, zoals UNESCO, FAO, enz. of van UNCTAD, die als terrein veeleer het globaal ontwikkelingsprobleem van de Derde Wereld ter studie heeft. Het heeft trouwens een structuur, analoog aan die van UNCTAD. Sedert begin dit jaar is het dagelijks bestuur in handen van de Algerijn, Abdel Kahmane Khane, tot dusver sekretaris-generaal van de OPEC.

HOEVER STAAT HET MET DE INDUSTRIALISATIE ?

De Konferentie van Lima had als doel een inmiddels klassiek geworden "Verklaring" en een "Aktieprogramma" uit te werken inzake internationale samenwerking op het gebied van de industriële ontwikkeling "in het kader van een nieuwe internationale arbeidsverdeling met betrekking tot de industrie", met speciale aandacht voor de

minst-ontwikkelde landen.

Hiermee heeft het probleem van de industrialisatie eindelijk zijn logische plaats ingenomen temidden van andere wereldproblemen, zoals milieu, grondstoffen, bevolking en voedsel, die in het afgelopen paar jaar het Derde Wereld-debat beheerste. Een debat dat in september 1973 min of meer zal uitmonden op de 7de Speciale Zitting van de V.N.-Vergadering, gewijd aan de "Ontwikkeling en de Internationale Samenwerking".

De ontwikkelingslanden die 70 % van de mensheid vertegenwoordigen staan voor minder dan 7 % van de totale industriële wereldproduktie in. Voor de meerderheid van de ontwikkelingslanden ziet het er echter veel minder rooskleurig uit, als men weet dat 4 landen (Indië, Brazilië, Argentinië en Mexico) reeds meer dan de helft van die produktie voor hun rekening nemen en dat het aandeel van de versterkte gevorderden nog schijnt toe te nemen (in 1960 bedroeg dit 51,4 % en in 1971 : 55,2%). Dit gaat uiteraard gepaard met een zeer sterke geografische concentratie van het wereldgemiddelde. Zo bezorgt Afrika slechts 0,7 %, Azië 2,6 % en Latijns-Amerika 3,6 % van die Derde-Wereld-produktie.

Om in het jaar 2000 een groter aandeel in de industriële wereldproduktie te verwerven (d.w.z. 10 à 12 %), zou de Derde Wereld een jaarlijkse groei van 12% dienen te kennen, een cijfer waarover de optimistische kommentatoren zich erg twijfelachtig uitlaten. In 1972, d.w.z. vóór de wereldenergiecrisis, bedroeg dit groeipercentage voor het blok van de ontwikkelingslanden : 8,8 %

In grote lijnen blijven de ontwikkelingslanden nog steeds hangen in het klassiek stramien van grondstofbezorger. Hoewel onmiddellijk duidelijk dient gesteld dat ze ook hier verre van een monopoliepositie bezitten. Van de 45 mineralen bvb. die er in de wereld ontgonnen worden, worden er slechts 32 % in ontwikkelingslanden voortgebracht.

Het industrialisatieproces staat rechtstreeks in verband met het zware probleem van de internationale arbeidsverdeling. Verschillende ontwikkelingslanden, zoals verschillende latijns-amerikaanse landen, werden sedert enkele jaren volop in het industrialisatieproces gestort. Dit betekent concreet dat multinationale ondernemingen een wel bepaald onderdeel van hun productieproces ter plaatse doen tot stand komen. De nieuwe industrieën staan dus niet ten dienste van het economische proces, de consumptiegraad, enz. Van het land zelf, maar uitsluitend in functie van de noden van de multinationale ondernemingen en de rijke landen waar ze beheerd worden. Dit alles brengt de klassieke internationale arbeidsverdeling niet in gevaar, die fundamenteel berust op de controle van de hoge technologie, de nieuwe spitssectoren. Vandaar de eis van de algerijnse president Boumedienne, die de ministeriële voorbereidingskonferentie had geopend "de tendens te vermijden die uiteindelijk zou leiden te denken dat er industrieën voor rijke landen bestaan, die zich als een soort nieuwe aristocratie binnen de industriële wereld zouden gaan bewegen".

Voor de experts van onze rijke westerse landen is de industrie zo iets als een tovermiddel, zonder daarbij al te zeer rekening te houden met de zware ballast en gevaren voor afhankelijkheid dat dit voor ontwikkelingslanden met zich zou meebrengen; dure investeringen, inmenging in binnenlandse aangelegenheden, het kreëren van een behoeftepatroon volgens westerse maatstaven, ontvricting van het cultureel en sociaal patroon, enz.

Gezien deze en andere bezwaren vanwege de ontwikkelingslanden tegen de modaliteiten van de industrialisatie enerzijds en anderzijds de sterke eis dat de rijke landen hen (vooral dan de minder en minst bedeelde landen) financieel meer zouden steunen in hun industrialisatieproces, sensus over enkele sleutelproblemen te bereiken, dit niettegenstaande sterke afwijkingen van de oorspronkelijke resoluties door de "Groep der 77" ingediend.

RESULTATEN VAN DE KONFERENTIE

Het belangrijkste en meest concrete resultaat heeft merkwaardig genoeg betrekking op de verdere institutionalisering van de organisatie. Net zoals UNCTAD trouwens is UNIDO tot op vandaag geen zelfstandige, gespecialiseerde organisatie zoals FAO dat is. UNIDO hangt rechtstreeks af van de Algemene Vergadering, door wie het werd opgericht en maakt als dusdanig deel uit van het UNO-Sekretariaat. Een van de belangrijkste consequenties hiervan is dat UNIDO financieel totaal afhankelijk is van de grote UNO-pot.

"De groep van 77" is van oordeel dat

haar opgelegde taak. Vandaar tot een autonome, gespecialiseerde organisatie te komen en een fonds op te richten bestemd voor de financiering van de programma's van de organisatie.

Het slotresultaat van zo'n conferentie, waarop tenslotte veel aandacht werd gekoncentreerd, zoals dit doorgaans voor dergelijke groots opgezette en druk beladen samenkomsten het geval is, is dan ook verre van schitterend. De rijke landen, vooral onder leiding van de V.S., West-Duitsland en Groot-Brittannië, hierin gesteund door Japan, liepen zelfs niets eens warm voor sterk getemperde resoluties de V.S. stemde als enige tegen de "Verklaring van Lima" dat een soort charter van de industrialisatie geworden is, en het "Aktieprogramma inzake industriële ontwikkeling en samenwerking". De "Verklaring van Lima" sloot een aantal hangende problemen in zoals de indeksatie van de grondstofprijzen, de gevolgen van het kolonialisme, de oprichting van nieuwe kartels van grondstofproducenten, de samenwerking tussen ontwikkelingslanden onderling, het bedrag van de financiële hulp, het charter van de economische rechten en plichten der staten. Het ging nochtans om eisen die doorgaans niet afweken van de programma's die binnen het kader van andere UNO-organisaties en konferenties door de Groep der 77 werden doorgedrukt. Wel viel het aksent ditmaal sterker op de noodzaak van zelffinanciering vooral dan vanwege de door de petroleum rijk geworden ontwikkelingslanden.

Als doel werd duidelijk vooropgesteld: een jaarlijks economische groei van 8 % en tegen het jaar 2000 een aandeel van 25 % in de industriële wereldproductie. Een binnen de huidige internationale productie- en handelsstructuren uiterst moeilijk te verwezenlijken doelstelling, die op zich zelf trouwens niet de minste garantie inhoudt tot een gezonde "ontwikkeling" die de bevolking zou ten goede bekomen...

Hoewel het tot geen open konfrontatie is gekomen, kan men toch wel zeggen dat er weer eens rijk tegen arm werd gestemd: landen zoals Canada, West-Duitsland, Groot-Brittannië, Italië, de V.S., Israël en Japan behoorden tot de hardnekkige neen-stemmers of onthielden zich en BELGIE deed in niets onder voor zijn rijke broeders! Alleen Nederland en Frankrijk brachten regelmatig aan het andere kamp hun stem uit.

Niet alleen in Genève, maar ook in Wenen, zijn de besprekingen hervat, die ten nauwste aan onze veiligheid in het werelddeel Europa raken.

Het geldt hier de zogenaamde M(B)FR-conferentie, oftewel de conferentie over wederzijdse (evenwichtige) vermindering van strijdkrachten.

De "B" (balanced=evenwichtig) staat tussen haakjes, omdat de NAVO-landen, die aan de conferentie van Wenen deelnemen, dit begrip hebben ingevoerd, terwijl het door de deelnemende landen van het Warschaupact niet wordt aanvaard.

De inzet is dus: wederzijdse vermindering van strijdkrachten, al dan niet "evenwichtig".

Het is zonder meer duidelijk dat hier uiterst gecompliceerde kwesties aan de orde zijn.

Het ontstaan van de conferentie laat al zien, wat de kern van de tot nu toe onopgeloste problematiek is.

Sinds 1946 is de USSR, alleen of samen met andere volksdemocratieën, via de UNO bezig geweest met plannen, voorstellen, ideeën over wederzijdse vermindering en/of terugtrekking van troepen. Aanvankelijk was daarbij uitsluitend sprake van vreemde bezettingstroepen, d.w.z. van de Amerikaanse, de Sowjetrussische, Engelse en Franse, die immers als gevolg van de nederlaag van Hitler-Duitsland met name in de beide Duitse staten waren gelegerd.

Alle Oosteuropese voorstellen werden van NAVO-zijde afgewezen.

In 1964 breidde Moskou zijn voorstel uit tot de totale numerieke samenstelling van de strijdkrachten der Europese staten. Ook dit werd afgewezen.

Het einde van de koude oorlog betekende echter, dat er enige beweging in onze helft van Europa ontstond.

Daar was als belangrijke factor omstreeks 1970, dat er in de USA een groeiende oppositie kwam voor drastische vermindering van het Amerikaans oorlogspotentieel in Westelijk Europa.

Aanvoerder van deze oppositie tegen miljarden verslindende bezettingskosten was en is de leider van de Democraten in de Senaat, Mike Mansfield.

Maar er is in alle westelijke landen een groeiend besef, dat de enorme bewapeningsuitgaven onze economie steeds verder ondermijnen. De huidige ernstige crisis in het kapitalistische systeem brengt vanzelfsprekend nog veel meer mensen tot nadenken.

Het recente amendement van PPR-Kamerlid Waltmans om geen 60 miljoen te voteren voor de aankoop tot vervanging van de

"Starfighter" bij onze luchtmacht, is een zeer sprekend symptoom van dit groeiende inzicht in de samenhang tussen oorlogsvoorbereiding en crisis.

Zij, die als een Hitler en Goering, de opvoering van de bewapening aanprijzen en motiveren met de economische crisissituatie, hebben het bepaald moeilijk gekregen.

VERSCHILLEND.

Toch dient goed te worden beseft, dat de benadering van de troepen- en bewapeningsvermindering in Europa bij de landen van de NAVO en bij die van het Warschaupact verschillend is.

Aan Oosteuropese zijde is er een bijna 30-jarig systematische politiek van voorstellen tot ontspanning door minder militaire inspanning - aan NAVO-zijde is de politiek van "posities van kracht" in feit tot op heden voortgezet.

Uiteraard kan men van mening zijn, dat de Oosteuropese voorstellen slechts "propaganda" waren, volgens de bekende formule van het echtpaar, dat bepaalde kennissen voor de house-party uitnodigde "omdat ze toch niet komen". Maar wie serieus kennis neemt van de lange reeks concrete voorstellen van socialistische zijde, kan er niet onder uit, dat er verscheidene momenten zijn geweest waarop een "ja" van onze kant de bewapeningswedloop had kunnen doen afremmen en zelfs stopzetten.

Het enig reële uitgangspunt bij een onderhandeling over troepen - en wapenvermindering is uiteraard: het onaangetaast laten van de veiligheid aan beide kanten.

Dat is ook vastgesteld in het slotcommuniqué van de voorbereidende conferentie in juni 1973.

Op 30 oktober van datzelfde jaar begonnen de besprekingen.

Aan Oosteuropese zijde nemen deel:

de USSR, Polen, Tsjechoslowakije, Hongarije, Roemenië, de DDR en Bulgarije.

Aan Westelijke zijde:

USA, Engeland, Duitse Bondsrepubliek, Canada, België, Nederland, Luxemburg, Italië, Noorwegen, Denemarken, Griekenland en Turkije.

In totaal 19 staten.

Van deze 19 zouden er 11 betrokken worden in de overeen te komen beperkingen: USSR, USA, Polen, DDR, Bondsrepubliek, Engeland, Canada, België, Nederland, Luxemburg en Tsjecho-Slowakije.

Het grondgebied van z e v e n staten zou er bij zijn gemeoid:

DDR, Bondsrepubliek, Polen, Tsjechoslowa-

kije, België, Nederland en Luxemburg.

Ons land is dus rechtstreeks in alle opzichten in het geding. Ook formeel, want de inmiddels vervangen Nederlandse vertegenwoordiger Quarles van Ufford is steeds de woordvoerder namens de NAVO-landen geweest.

IN FASEN

Op 8 november 1973 hebben de landen van het Warschaupact USSR, DDR, Polen, Tsjechoslowakije, die direct bij de verminderingen waren betrokken, hun ontwerp-voorstellen ingediend. Zij komen neer op een gefaseerde vermindering van zowel conventionele als nucleaire bewapening, zowel land-als luchtmacht-krachten, zowel nationale als vreemde.

In de eerste fase, die in 1975 zou moeten beginnen, zouden de USA, België, Nederland, Engeland, Canada, de Bondsrepubliek en Luxemburg in totaal 20.000 man troepen verminderen, waarbij het hun toebehorende materiaal eveneens zou worden betrokken. De vier genoemde socialistische staten zouden hetzelfde doen.

In 1976 zou dan, na dit eerste vooral als symbool van goede wil bedoelde begin, een verdere vermindering van 5 % en in 1977 nog eens weer van 10 % moeten volgen. Uiteraard aan beide zijden.

In het voorstel was opgenomen de aanvaarding van het beginsel, dat na overeenstemming over dit te maken begin, geen versterking van strijdkrachten en bewapening meer zou plaatsvinden.

Van Oosteuropese zijde is onomwonden gesteld, dat het huidige "evenwicht" in kracht tussen "Oost" en "West" het enige aanvaardbare uitgangspunt voor beide partijen kan zijn om tot vermindering te komen. Ook aan de NAVO-kant hoort men vaak, dat het de kracht van de NAVO is, die voor dit evenwicht zou zorgdragen - waarbij men er dan van uit gaat, dat aan Oosteuropese zijde bij ontbreken van die NAVO-kracht agressie tegen West-Europa zou zijn gepleegd - ; het is duidelijk, dat een voorstel als van de landen van het Warschaupact om te komen tot gelijke aantallen en percentages van vermindering de enige manier kan zijn om dat "evenwicht" ook bij verminderde kracht te handhaven.

Maar aan NAVO-zijde is dat beginsel tot nu toe niet aanvaard. Men stelt daar, dat er een verschil zou zijn in de samenstelling van iedere "kracht" te weten een conventioneel "overwicht" aan Oosteuropese en een nucleair dito aan NAVO-zijde. Daarover lopen ook bij militaire experts in het Westen de meningen sterk uiteen. Vandaar, dat van NAVO-zijde in Wenen is voorgesteld, dat de USSR 2,5 maal meer manschappen zou terugtrekken uit Midden-Europa dan de USA.

Dat was het beginsel van de "asymetrie" ten gunste van evenwicht.

De socialistische landen hebben dat beginsel afgewezen, omdat zij beslissend achten: dat de bestaande werkelijke krachtenverhouding "symmetrisch", d.w.z. in gelijke concrete aantallen en percentages zal worden afgebroken aan beide zijden tegelijk.

De expert op dit gebied in de redactie van "NRC/Handelsblad", Mr. Eppo Jansen, schreef hierover nog op 28 januari jl.: "Moeilijk ontkend kan worden, dat de Oost-europeanen daarbij de militaire logica op hun hand hebben."

En hij voerde daarbij o.m. als bron de Amerikaanse minister van Defensie, Schel Schlesinger aan, die in zijn jaarrapport voor 1975 verklaarde: "Er is bij benadering een evenwicht tussen de onmiddellijk beschikbare strijdkrachten van de NAVO en het Warschaupact in het Centrale Gebied."

En over dat centrale gebied in Europa gaat het momenteel in Wenen.

Als laatste dodelijke opmerking liet Jansen nog vallen:

"Overigens wordt, naar verluidt ook in regeringskringen in Washington wel betwijfeld, of de onderhandelingsvoorstellen van de NAVO erg realistisch zijn."

Mr. Jansen signaleerde in dit verband, dat Den Haag graag de tactische kernwapens bij de overeen te komen verminderingen zou zien ingebracht, een kwestie, die in de Oosteuropese voorstellen is opgenomen. Washington zou zich daarentegen nog verzetten, aldus de schrijver van het bewuste artikel. Wel zag hij mogelijkheden, dat van Amerikaanse kant zou worden ingestemd met het betrekken van de luchtmachten in de vermindering, een voorstel van het Warschaupact.

Jansen was in het algemeen optimistisch t.a.v. de Weense conferentie. Duidelijk is in ieder geval, dat hij op grond van nuchtere feiten de benadering door de Oosteuropese staten niet afwijst, integendeel in menig opzicht de enig mogelijke acht. Met hun bereidheid tot tegevoetkomsten op een aantal punten. Het is inderdaad volkomen duidelijk, dat de "havikken" aan NAVO-zijde alles doen wat zij kunnen om de oude lijn van "posities van kracht" vast te houden tegenover de steeds krachtiger stromingen in het Westen, die met het Oosten via praktische stappen tot ontspanning willen komen.

Het is in dit verband ook zonder meer duidelijk, dat een succesvolle en snelle afsluiting van de Geneefse Conferentie voor EVS het politieke kader zou bieden, waarbinnen militair de vermindering van de spanning zou kunnen worden ingevuld.

Maar het is ook duidelijk, dat de hier bedoelde "havikken", van het slag Luns en Goodpaster bijvoorbeeld, om van minister Van der Stoep dit keer te zwijgen,

in beide Europese conferentiesteden ge-coördineerd actief zijn.

W. Klinkenberg.

kultuur

KEN JE RICARDO ELIECER NEFTALI REYES Y BASOALTO ?

Soms Sacha JEGOELEV of Lorenzo RIVAS ? Toch wel. Op 12 juli 1904 werd te Parral in het zuiden van Chili, de dichter Neftali REYES geboren. In 1920 neemt hij de naam Pablo NERUDA aan (naar Jan NERUDA een Tsjechisch classicus) welke in 1946 zijn definitieve naam zal worden. Dank zij een korte monografie (45 blz.) van Marc BRAET kun je, de dichter van de liefde en de wanhoop, de zanger van Chili opnieuw ontmoeten (1).

...
*O mijn zwijgende vriendin,
Eenzaam in de eenzaamheden van dit stervensuur,
En gans vervuld van al het leven van het
vuur,
Pure erfgename van de ingestorte dag.*
... (uit : twintig Liefdesgedichten)

Waar het volgens BRAET vrij moeilijk blijft het werk van NERUDA sereen te benaderen, overigens in onze taal blijft het aantal publicaties beperkt tot vier, slaagt hij er toch in Pablo NERUDA in juiste verhoudingen duidelijk te projekereren. Mogelijk hebben BRAET en NERUDA trekken gemeen waardoor hun gevoelsleven, als dichter en militant, in mekaar overvloeien. Er wordt een draad geweven vanaf de geboorte, Pablo verliest zijn moeder amper één maand na zijn geboorte, tot aan de tragische dood van de Nobelprijs voor Literatuur (1971).

De bevolking van Chili is murw gebeukt onder de terreur en de intimidatie van de Junta" - maart 1975

dr. Sicco MANSHOLT.

"Voor de dichter is het in dit jaar 1973 niet alleen maar winter geworden." Salvador ALLENDE was hem reeds voorgedaan in de dood (11 september 1973) en het leek wel of ook Pablo gruwelijk vermoord werd of gewoon de binding met zijn medestrijder niet kon verbreken. Hij overleed op 24 september 1973. Zijn leven en werk zijn gericht op het welzijn van zijn mensen waardoor zijn gedichten doordrongen worden van een passievolle liefde, met een adembenemende spanning. De sleutel van zijn leven en het denken van deze introverte figuur wordt haast uitgerafeld zodanig dat menige karaktertrek duidelijk omschreven wordt.

*Ik schrijf voor het volk ook al kan het
mijn poëzie niet lezen met zijn landelijke
ogen.*

... Canto General - Willy Spillebeen.

Ook de invloeden welke NERUDA ondergaan heeft van Walt WHITMAN, William BLADE, E.L. MASTERS en T.S. ELIOT, samen met het binnen brengen van zijn "ik" in zijn poëzie, worden aangetoond. Wanhoop, eenzaamheid en twijfel maken van Pablo een dichter die zijn leven opoffert aan de Aarde en de Zon die Chili verschroeit.

In Madrid waard hij sedert 1935 Consul is, maakt hij kennis met Garcia LORCA, Miguel HERNANDEZ, Rafael ALBERTI, e.a.. De Spaanse burgeroorlog breekt uit en NERUDA ziet hoe het fascisme toeslaat. Met de dood van LORCA verliest hij een broeder. Zelf wordt hij gevangen genomen te Castellon de la Plana, maar weet te ontsnappen.

Zo wordt de poëzie van de revolutie in hem geboren. Deze monografie van Marc BRAET dient aanbevolen omdat het begrijpen van de poëzie van Pablo NERUDA hierdoor vergemakkelijkt wordt.

Daarbij werd het een studie, fijnzinnig en vol gevoel geschreven, een beeld opvoelend van het oeuvre van deze grote dichter.

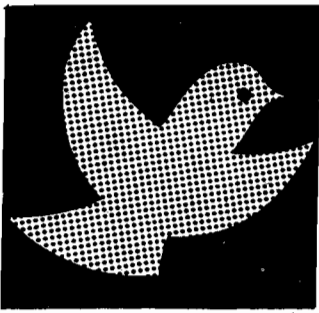
"Ja, het land van NERUDA en ALLENDE zal weer bloeien ... en het zal weer vrij zijn in een weergevonden lente." (2)

(1) Ontmoetingen : PABLO NERUDA door Marc BRAET

Uitgeverij Orion (nr.110)

(2) VREDE nr. 127 (nov. 1973).

William DE BRUYN.

opvoeden tot vrede

AL SPELEND LEREN

Kennis is macht ! Dit gevleugelde woord uit de tijd van de Encyclopedisten en de vroege arbeidersbeweging, doet het nog steeds. Wie een oordeel wil vormen, moet de feiten, de achtergronden kennen. Pas dan kan men positie kiezen en eventueel tot actie overgaan. Dit geldt uiteraard des te meer voor politieke en economische gebeurtenissen en situaties, omdat daar zoveel achter de schermen gebeurt en de woordvoerders meestal een onbegrijpelijke, misleidende of verdoezelende taal gebruiken. En natuurlijk geldt het zeker voor de MNO's, die geheimzinnige machten, wier greep op ons leven, en op het leven van de mensheid met de dag sterker wordt. We zien de gevolgen, we voelen ze aan de lijve, maar we kennen de oorzaak niet.

Het is dan ook een lofwaardig initiatief, dat de Werkgroep Informatief Spelmateriaal genomen heeft om, met hun MNO-spel voor de jeugd, de multinationals eens netjes onder de loupe te nemen: wat ze zijn, hoe ze groeien, hoe ze werken, wat hun macht is, wat hun opkomst, hier en in de derde wereld, betekent voor de werkende mens. Dit spel is het vierde van de werkgroep, na het Ganzenbord Zuid-Afrika, het Lotto-spel Wonen en het spel Ik ben arm, jij bent rijk. Eigenlijk had het als eerste moeten komen, want de multinationals beheersen of beïnvloeden alles, ook de toestand in Zuid-Afrika, ook het wonen, en ook, meer dan

wat ook, het arm of rijk zijn. Maar ja, het verschijnen van de multinationals is zo moeilijk en zo complex, het bestrijkt zoveel terreinen... Het is te begripen dat de Werkgroep wat aarzelend tegenover de zaak stond, en er aan de uitwerking een grondige studie is voorafgegaan. Het gevaar was er om, bij het verklaren van de werking van de MNO's, zich te gaan verdiepen en verloren te lopen in de financieel-economische wirwar van fusies, opslorpingen, holdings, kartels, enz.

"Dit MNO-spel wil een middel zijn om aan maatschappelijke en politieke vorming te doen in jeugdwerk, klas en gezin", - zo staat het in de inleiding. En dat is goed. Want, hebben wij allemaal, zonder onderscheid, af te rekenen met de multinationals, de jongeren zijn er de eerste en de ergste slachtoffers van. In de scholen worden zij opgeleid tot de vakidioten, waaraan de MNO's behoefte hebben. Publiciteit en massamedia trachten hen te bewerken, te vergiftigen en af te stompen tot het amorf, apolitieke vee van het lolkultuur, een dankbaar afzetgebied voor de MNO-producten van de zgn. welvaartstaat, van Coca-Cola en T-shirts en blue-jeans, tot fonoplaten, transistor-radio's, brommers, moto's en auto's. Als soldaten zijn zij het, die hun bloed en leven laten, als de belangen van de MNO's er het eerst worden uitgezet. En als de zaken slecht gaan, zoals nu, dan zijn zij het, die er het eerst worden uitgezet. En als de macht van de MNO's blijft toenemen - en dat zal -, als zij het ooit tot een technokratische staat kunnen brengen, dan zijn zij het, die in deze "Brave new world" of in deze "1984" de slaven van Big Brother zullen zijn

Het is dus een dringende noodzaak de jeugd bewust te maken van het gevaar. Dit MNO-spel kan ertoe bijdragen. Op voorwaarde dat de spelleider iemand is, die klaar ziet in de stof, die

zijn spelers weet mee te trekken en de discussie in de hand kan houden. Van hem hangt veel, zoniet alles af. Er is inderdaad wel een dosis overtuiging en volharding toe nodig om zich door heel het spelpakket heen te werken en zowel de spelregels als de bij het spel horende dokumentatie onder de knie te krijgen.

Het is geen kleinigheid om een groep jongeren gedurende drie à vier uren - en zolang duurt het spel wel - bij de zaak te houden. Zoniet zal het gaan vervelen of de tegenzin van de spelers opwekken, wat dan eerder een averechts resultaat zal opleveren. Ik kan mij dan ook niet van de indruk ontdoen dat dit MNO-spel voer is voor reeds overtuigden. Ik zie het moeilijk gebeuren in een school. Wel ergens in een jeugdgroep, in een milieu, dat reeds min of meer geëngageerd is.

Is het spel zelf geëngageerd? Ik meen van niet. Integendeel. Het naar voren brengen van feiten is geen engagement. En wat die feiten betreft krijgen wij van het goede te veel. Een eenvoudiger vorm, met minder technische verhandelingen en verklaringen zou het spel ongetwijfeld ten goede zijn gekomen en zou de hoofdzaak klaarder in het licht hebben gezet. Die hoofdzaak is, dat de MNO's alles in de wereld meer en meer beheersen: het economisch zowel als het politiek klimaat, én het leefklimaat. Dat zij de mens niet als mens beschouwen, doch als object, als producent en consument. Dat zij de verhoudingen onder de mensen vertroebelen. Dat zij de landen tot economische en politieke afhankelijkheid brengen...

Voor ons ligt het grootste gevaar van de MNO's echter in de bedreiging, die zij vormen, niet alleen voor mens en natuur, maar vooral voor de vrede, - wij denken aan Katanga, Biafra, Chili... Maar het militair-economisch complex - dat monsterkind van de MNO's - komt in het spel amper ter sprake en het woord wordt niet genoemd.

Kan of moet er iets tegen de MNO's gedaan worden? Het spreekt vanzelf dat, na afloop van het spel, die vraag zich opdringt. Ook in de spelbegeleiding wordt erover gesproken. De nadruk wordt gelegd op de noodzakelijkheid van de arbeiders-solidariteit, in de bedrijven zelf en internationaal. Het is duidelijk dat er, tegenover de multinationale macht van het kapitaal een multinationale, internationale macht van de arbeiders moet komen. Het is niet zo, dat de vakbonden noodgedwongen achterna moeten blijven hinken. Zij zouden integendeel de motor en de organisator van deze arbeiderssolidariteit moeten zijn. Het enige middel om ons goed uit de greep van de MNO's te bevrijden, een ander economisch stelsel, kan door een Neutrale Werkgroep moeilijk als oplossing vooropgesteld worden. Wel wordt het voorbeeld aangehaald van Zambia, Tanzania en Chili, alle landen van de Derde Wereld, maar voor de geïndustrialiseerde staten gaat men niet verder dan de mogelijkheid van een progressieve regering.

Voor sommigen zal ons oordeel - of onze veroordeling - te streng, te eenzijdig klinken. Brachten de MNO's ons niet de welvaart - maar is dit ook "welzijn"? - die wij thans kennen. Akkoord, maar zij brachten dit willens-nillens, net zoals het kolonialisme beschaving, vooruitgang en een zekere welvaart bracht.

In beide gevallen was de mens bijzaak, de winst hoofdzak. De auto's, de televisies, de huishoud- en andere apparaten kregen wij er zo bij, omdat dit juist de voorwaarde is om die winst te kunnen maken. Ondanks de hierboven besproken tekortkomingen kunnen wij het MNO-spel ten zeerste aanbevelen. Ook zonder het spel te moeten spelen biedt het een uitstekend studien- en documentatiemateriaal voor diegenen, die meer willen weten over de achtergronden van de MNO's.

Het gehele spelpakket kost 70 frank en is te bekomen bij de Werkgroep Informatief/Spelmateriaal, Dupontstraat 6, 1030 Brussel
Tel 217.89.14

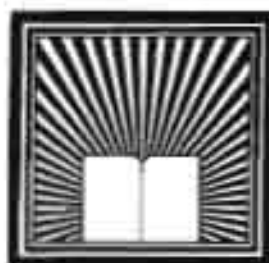
Jan Van Calsteren.

VREDESFONDUS

Van Maele J.-Brugge: 500 fr.
C. De Bleeckere-St. Michiels: 50 fr., G. Grub-Kalmthout: 50 fr., A. Pletinckx-Brussel: 150 fr., E. De Bleeckere: 400 fr., S. Poppe-St.-Amandsberg: 250 fr.: 1.500 fr.
totaal: 1.500 fr.
vorige stortingen: 29.700 fr.
totaal: 30.200 fr.

Onze oprechte dank aan al de vrienden voor deze vriendelijke hulp. Stortingen in het Vredesfonds kunnen gedaan worden op Prk. 000-095.60.15-80 van VREDE vzw, 9000 Gent.

UITGAVEN

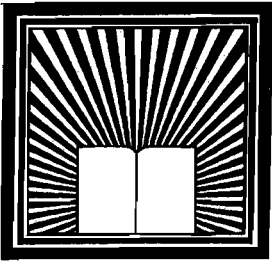
UIT DROOM EN LEVEN. (2 delen)
door Geert GRUB

Verhalend proza - foto's - paperback - verzorgde drukbeperkte oplage. verschijnt in juli-augustus.

Het is onnodig onze lezers Geert Grub (Geert Pijnenburg) voor te stellen.

"Vrede" publiceert regelmatig brieven van deze schrijver. Deze zijn gekenmerkt door zijn belangstelling in de problemen van onze tijd en zijn engagement in de strijd voor vrede en sociale rechtvaardigheid. Over het werk zelf alleen dit: het gaat hier om een verzameling van verhalen die de auteur in een tijdspanne van meer dan een halve eeuw heeft neergepend en gekenmerkt zijn door zijn diepe liefde en verbied voor de mens.

Men kan intekenen op de twee delen door storting van 250 fr. op de rekening van de uitgever Prk. 000-1116045-60 van Fernand Ronnans-Lebbeke.

BOEKBESPREKING

EUROPA'S TOEKOMST, door Renaat Van Elslande.

minister van Buitenlandse Zaken.
(uitgeverij De Nederlandse Boekhandel,
Antwerpen/Amsterdam, prijs : 220 frank).

In het beperkte kader van een boekbespreking kunnen we onmogelijk de ganse problematiek, die in dit boek wordt behandeld, bespreken. We beperken ons dan ook tot het hoofdstuk "Europese afhankelijkheid en Europese identiteit in de internationale betrekkingen", (p. 80-106).

In het voormelde hoofdstuk stelt de auteur vast dat de Europese Gemeenschap schematisch gekenmerkt wordt door drie afhankelijkheden : (1) de Europese Gemeenschap behoort tot het zogenaamd industrieel-technologisch centrum van ons wereldbestel. Wat betekent, dat de Europese Gemeenschap ingeweven is in een net van diverse machts- en besluitvormingscentra - technologische, industriële en financiële - die zich in dat centrum laten gelden : (2) de Europese Gemeenschap is afhankelijk op militair en strategisch vlak, wat een afhankelijkheid van de USA veronderstelt (P. 86); (3) de Europese Gemeenschap is afhankelijk inzake energie- en grondstoffenbevoorrading van de Derde Wereld.

Industrieel-technologische afhankelijkheid

"Europa maakt deel uit van het 'geindustrialiseerde centrum van ons wereldbestel. Impliceert dit dat de Europese Gemeenschap (...) zich volledig dient te aligneren op de overige bestanddelen van deze machtskern of is het ook mogelijk dat de Europese Gemeenschap zich een eigen strategie zal en kan opbouwen die niet volledig met het beleid van deze machtskern te vereenzelvigen is ? M.a.w; al of niet aligneren op de U.S.A. ? De economische en financiële verwevenheid tussen de Economische Gemeenschap en de USA vindt vooral haar uitdrukking in de multinationale ondernemingen. Het belangrijkste kenmerk van deze organisaties is hun oncontroleerbaarheid door de nationale regeringen. Van daar de vraag : zal de Europese Gemeenschap berusten als haar industriële strategie wordt bepaald door Atlantische multinationals ? (p. 84). De auteur ziet impliciet een antwoord in het bestaan "van een politieke expressie van de Europese Gemeenschap". (P. 83) met een Europees industrieel en

sociaal beleid (p. 84). Tevens wordt erin een voetnoot op gewezen dat sommigen multinationale-sindikale-aktie voorstaan als middel om te vermijden dat de multinationals aan elke politiek-demokratische controle ontsnappen (p. 84). Dit gedeelte uit het boek van Van Elslande laat zeker te wensen over. Geen duidelijke analyse, geen opties, enkele vaagheden als "politieke expressie van de Europese Gemeenschap" en een verwijzing naar Levinson. Eenzelfde "analyse" wat de "solidariteit" tussen de USA en de USSR betreft. De auteur vraagt zich af : "welke houding moet de Europese Gemeenschap innemen ?" En maar schrijven over verschillende groeimodellen in de USA en in de EG, maar over die houding ... niets.

Militair-strategische afhankelijkheid.

De militair-strategische afhankelijkheid van de USA is een feit. De vraag wordt : "wanneer is de USA bereid ons te helpen ? of "Wanneer is de veiligheid van de USA ook onze veiligheid ?" Op een bepaald historisch moment komt de veiligheid van de USA en deze van de Europese Gemeenschap overeen. De kans bestaat echter dat dit niet blijvend het geval is. Vandaar twee opvattingen : (1) de Navo is een voorbijgaand iets, (2) de Navo is een solidair en permanent iets. Deze discussie die in West-Europa een hoogtepunt kende met de toespraak van generaal De Gaulle op 14/1/63. In deze drukte hij duidelijke twijfels uit over de Amerikaanse bereidheid tot nucleaire interventie ten voordele van Europa wanneer de veiligheid van de USA niet zou worden bedreigd.

De auteur kiest voor wat hij een "lotsverbondenheid" noemt met de USA. Met deze plaatst de auteur "nationalisme" tegenover "Atlantisch-Europese lotsverbondenheid" en uit veiligheidsoverwegingen opteert hij voor dit laatste. Daarmee zijn wij terug bij de aanvang gekomen : de vraag wanneer de USA bereid is ons te helpen is minder fundamenteel dan de overtuiging dat door een zekere "lotsverbondenheid" de veiligheid van de USA ook de onze is en omgekeerd.

Zonder noemenswaardige analyse van de Amerikaanse opties inzake buitenlands beleid neemt de auteur een pro-USA houding aan. De "veiligheid" van de USA lag zagezgd in Zuid-Oost-Azië, ligt in Zuid-Amerika, in Afrika, ligt over de ganse wereld. De Amerikaanse "veiligheid" is de beschermheer van de Amerikaanse imperialisme en de zegen op ontelbare misdaden over de ganse wereld. Het is een schande dergelijke veiligheid de zijne te beschouwen.

Vervolgens gaat de auteur in op de ontspanning in de wereld. Welke is de houding

van de Europese Gemeenschap tegenover de toenadering tussen de USA en de USSR ? Daartoe is het noodzakelijk te weten wat de 'ontspanning' inhoudt. Binnen het kader van de tactische kernwapens krijgt de Europese Gemeenschap een ruimere manoeuvreermarge, geboden door Schlesingers "flexibility in options". Een bewegingsvrijheid die een ontspanningsbeleid mogelijk maakt gericht op de bevordering van de gemeenschappelijke Oost-West belangen en bewapeningsvermindering zonder aantasting van de wederzijdse veiligheid.

Door dit alles ligt een stuk verantwoordelijkheid in de vrede en de veiligheid ook bij ons. Een Europese verantwoordelijkheid die we moeten durven opnemen vanuit een constructief, realistisch en humaan perspectief. Constructief betekent, niet tegen de USA ingaan. Realistisch betekent, de Sowjet-Unie wantrouwen omdat zij een tegengestelde ideologie aan de "onze" heeft. Hier blijkt één van de doelen van de auteur : een 'wezenlijke' convergentie tussen de respectievelijke wereldbeelden van de beide regimes. In dit verband merkt de auteur op dat we niet mogen vergeten wat de Sowjet Unie eigenlijk bedoelt met de uitdrukking "vreedzame coëxistentie". (p. 96). Deze uitdrukking dekt een dynamiek, die gericht is op het scheppen van gunstige voorwaarden voor de opbouw van het socialisme en het communisme. Dat de auteur zich daarover verwondert is natuurlijk schijn. Waarschijnlijk vindt de auteur het scheppen van gunstige voorwaarden voor de verdere verspreiding van de Christen-Demokratische kapitalistische maatschappij-visie veel hoogstaander en het punt waarnaar beide ideologieën moeten 'convergeren'.

Het humane perspectief dat de Europese verantwoordelijkheid moet krijgen roept de vraag op : wat hebben wij voor elke mogelijkheid gemaakt opdat wij een streep zouden trekken door de resultaten van de anderen ?

Afhankelijkheid inzake energie en grondstoffenbevoorrading. De afhankelijkheid inzake energie en grondstoffen leidt de auteur tot de volgende vaststelling : de verminderde tegenstelling tussen Oost en West wordt stilaan vervangen door een tegenstelling Noord-Zuid. In deze laatste tegenstelling moet voorzichtig worden gehandeld want de oplossing ligt in structuurveranderingen, die slechts door een fundamenteel gewijzigde machtspositie kan geboden worden, (p. 101). Zonder verder in te gaan op dit punt van structuurhervormingen wijst

de auteur op de complementaire belangen die er bij de industrielanden en de ontwikkelingslanden bestaan.) Tenslotte valt de auteur terug op een bilaterale aanpak van ontwikkelingswerk. Terloops heeft de auteur het over de energietop te Washington, waar de USA de noodzaak van een machtspositie benadrukte om onderhandelingen aan te vatten met de Arabische landen. Maar de schrijver gaat daar niet verder op in, "heeft het vandaag nog zin (...) ?" (p. 103).

Waarom zijn de problemen tussen de geïndustrialiseerde landen en de ontwikkelingslanden complementair ? De auteur kan toch niet toegeven dat er een antagonisme is tussen de drijfveren van de politiek van de landen van de Derde Wereld (o.m. zich ontdoen van het niets-ontziend kapitalisme van het Westen) en de politiek-economische drijfveren van de geïndustrialiseerde kapitalistische landen (o.m. negatie van de legitieme rechten van de volkeren) ?

Wat dit tenslotte niet het standpunt dat de USA innamen in Washington, en wordt dit door de auteur niet zelf gesteld in het begin van zijn tekst ? De tegenstelling Noord-Zuid, waar de auteur het over heeft is niet de laatste jaren verscherpt, deze tegenstelling bestaat zolang het Westers kapitalisme ongestoord haar gang kon gaan in de rest van de wereld. Net zoals de kapitalistische machtshebbers onze mensen uitbuiten ten koste van de uitgebuiten, werd en wordt de Derde Wereld leeggezogen. De tegenstelling Oost-West, de tegenstelling Noord-Zuid is in wezen een klassetegenstelling, die historisch andere vormen aanneemt. Nu komt het er op aan, en dat verklaart de auteur ook, de "contradictie tussen Noord en Zuid" "niet met een kortzichtige antagonistische strategie te benaderen". (p. 104). De reële betekenis ligt bij de adjectieven, dus wat betekent kortzichtig ? Niet kortzichtig betekent de energiebevoorrading van het Westen garanderen, door alle invloed op de Arabische politiek niet te verliezen. Dit is mogelijk door een Arabische-Europese dialoog, waarbij de voormelde 'complementaire' belangen in economische transacties vorm krijgen. Transacties die geen beiden nadeel berokkenen, maar integendeel de Arabische als de West-Europese economische ontwikkeling stimuleren.

Tot besluit : uit deze korte bespreking volgt zeker dat de "Europese identiteit" ondergeschikt of ingepast wordt in de afhankelijkheid t.o.v. de USA. of het Atlantisme. De auteur stelt een reeks vragen waarop hij geen antwoord geeft. Waarom ? Om de "lotsverbondheid" niet aan een grondige analyse te moeten onderwerpen ?

J.D.S.

MEDEDELINGEN AKTIEGROEPEN

PERSBERICHT VAN HET AKTIE- COMITE TEGEN DE WAPENTRANS- PORTEN.

- Als een bediende bij Ruys & Co te Zeebrugge, al de onzinnige wapentransakties waaraan hij moet meewerken voor zijn firma, niet meer kan aanzien, en daar - hij alleen maar vraagt naar een andere dienst overgeplaatst te worden, dan wordt hij gewoonweg aan de deur gezet. Zijn geval moet dan nog voor een speciale commissie van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening komen, vooraleer hij kan weten of hij al dan niet werkloosheidsuitkering kan genieten. Hij is jonggehuwd en heeft één kindje. Ondertussen heeft hij geen werk, geen inkomsten
- Als een ambtenaar van het Delcredere-instituut het onrechtvaardig vindt dat de regering onjuiste gegevens doorgeeft over de Belgische wapentransakties en dan zelf de juiste gegevens doorgeeft aan een journalist (Vincineau, La Belgique, et le commerce des armes), dan moet zij voor de rechtbank verschijnen. Op 29 mei moet de 22^e kamer van de correctionele Rechtbank te Brussel uitspraak doen, omtrent het zgn. schenden van beroepsgeheim....
- Als onze Minister Van Elslande, herhaaldelijk liegt, en valse informatie doorgeeft over onze Belgische wapentransakties, wat gebeurt er dan ...??

Inderdaad op 15/1/75 verklaart Van Elslande in Humo 1793 als repliek op een schrijven van een volksvertegenwoordiger, nooit wapens geleverd te hebben aan het Portugal van Caetano, aan het Griekenland van de kolonels, en het Chili na de putch. Op 12/2/75 in Humo 1797 heeft het aktiecomité een brief van de Havenkapitein van Zeebrugge gepubli-

ceerd, waarin ontegensprekelijk de beweringen van Van Elslande als onjuist be-
wezen worden.

Terzelfdertijd werd aan de minister hiervoor duidelijke verklaring geëist. Het antwoord laat nog steeds op zich wachten..

Wie is schuldig ?

Wie moet nu veroordeeld worden ?

Het Aktiecomité eist vrij-spraak voor de bediende van Ruys & Co, en vooral een verklaring van Minister Van Elslande, i.v.m. de brief van de havenkapitein. Terzelfdertijd constateert het aktiecomité dat de wapentransporten te Zeebrugge onverminderd doorgaan.

Naast de klassieke Natomunitieschepen zien we dat er te Zeebrugge er zowel munitie wordt geleverd voor Israël, als Egypte, als voor Lybië. Verder worden er grote hoeveelheden Russische TNT aangevoerd voor het Frans leger. Verder ook voor Nat. China; voor Griekenland, Tanzanië, Maleisië, en last but not least voor Brazilië !

ZUID-AFRIKA

BOA-BELGIE OPGERICHT.

In navolging van de boycot Outspan-akties in Nederland, Engeland, Ierland en de Bondsrepubliek Duitsland, is op zaterdag 3 mei j.l. te Mechelen de BOA-België opgericht.

Deze aktie-groep wordt voorlopig ondergebracht bij de bekende Wereldwinkel Mechelen, Onze Lieve Vrouwestraat 28, 2800 Mechelen, tel. 015-41 45 78.

Wij doen hierbij een dringend beroep op alle lezers van het BOA-Bulletin in België om de pas opgerichte groep in Mechelen te ondersteunen. Al geruime tijd is er in België een grote behoefte geweest aan een groep die zich exclusief met de apartheidspolitiek van Zuid-Afrika bezig houdt. Wij hopen regelmatig een bericht van onze vrienden in Mechelen in het BOA-Bulletin op te nemen. Het onderstaande bericht

ontvingen wij van Bob de Wit, een van de leidende krachten van de BOA-België: "Na verschillende kontakten geraadpleegd te hebben en met de vaste overtuiging dat een Boycot Outspan Aktie kan doorgang vinden tot het grote publiek in België, heeft een groep in Mechelen besloten om dit jaar reeds over te gaan tot een door-gedreven marktonderzoek, evenals een onderzoek van de eigen mogelijkheden bin-nen de groep en de psychologie van de konsument in België.

Naast deze "research" zullen er ook enkele prikakties op touw worden gezet zoals reeds 9 en 10 mei waar tijdens een "braderij" (een soort jaarmarkt van één bepaalde straat in het winkelcentrum) sinaasappel-beignets worden verkocht aan het publiek door In-span-jongens die de mensen ook verder zullen informeren over het waarom van deze aktie.

Verdere prikakties zullen volgen maar omdat we eerst met het onderzoek willen klaarkomen kunnen we geen grote akties voor dit jaar in België plannen. Wel worden een hele reeks brieven geschreven aan de meeste grootwinkelbedrijven waarin wordt gevraagd geen Outspan te verkopen. Hierbij ingesloten vinden ze dan kopies van "Outspan: Bouwstenen voor Apartheid"

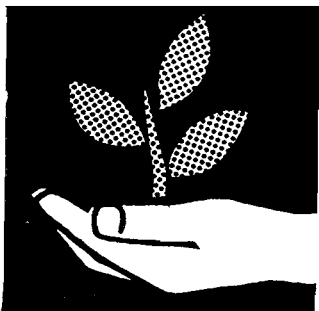
van Esau du Plessis, "Heren en Knechten" van

Rosalynde Ainslie samen met de publikatie over Emigratie en een geel pamfletje. Verder wordt er ook in gezegd dat prikakties zullen volgen indien geen gevolg wordt gegeven aan onze oproep en dat vanaf 1976 de akties op grote schaal zullen worden door-gevoerd.

De banden met andere groeperingen en personen die zich inspannen voor de bevrijding van Zuid-Afrika worden nauwer aangehaald door middel van persoonlijke kontakten."

uit : BOA-Bulletin

VREDESINITIATIEVEN

Ter gelegenheid van het einde van de oorlog in Vietnam en de bevrijding van Saigon werden enkele solidariteitsavonden ingericht o.m. te Brussel, Antwerpen en Luik. Te Antwerpen werd naast de Vietnamese afvaardiging het woord gevoerd door volksvertegenwoordiger Mangelschots, J. De Brouwere en vakbondssecretaris Schoeters. In samenwerking met andere verenigingen ging te Mechelen een voordracht en dia-avond door waarop P. Wagemans en A. De Smet het woord voerden.

In het kader van de dertigste verjaardag van het einde van wereldoorlog II werden te Gent een aantal manifestaties ingericht. Te Oostende ging een voordracht en filmavond door waarop Luk Kongs het woord voerde over het fascisme. R. De Gendt en A. De Smet spraken te Anderlecht op een solidariteitsavond met Chili die ingericht in samenwerking met het Masereelfonds.

Onze nieuwe afdeling te St. Niklaas organiseerde een informatieavond over Portugal met L. Borren als spreker. In Harelbeke pakten onze vrienden nogmaals uit met een geslaagde filmgala die werd ingericht in samenwerking met het Davidfonds. Jo De Schuyter vertegenwoordigde onze vereniging op de Internationale Konferentie over Cyprus die te Londen doorging terwijl onze vriend Maurice Naert ons vertegenwoordigde op het Internationaal Symposium over het fascisme die te Minsk plaats had in het kader van de dertigste verjaardag van wereldoorlog II.

A. De Smet en E. De Bleeckere waren in naam van onze organisatie aanwezig op het feest van de Spaanse emigratie dat doorging in Vorst Nationaal. Te Antwerpen vergaderden afgevaardigden van de verschillende Vlaamse Chili Komitee om een nauwere samenwerking tot stand te brengen.

FREIHEIT

FÜR CHILE

AKTIE VOOR CHILI

Universitair Chili Komitee

Door het Universitair Chili-komitee werd beroep gedaan op Belgische en enkele buitenlandse kunstenaars om werken ter beschikking te stellen waarvan de verkoop tengoede zou komen aan de Chileense vluchtelingen.

Dit initiatief werd met succes bekroond. Talrijke kunstenaars verleenden hieraan hun medewerking en betuigden zo hun solidariteit met het Chileense volk in zijn moeilijke en harde strijd tegen het fascisme van Pinochet.

Een tentoonstelling ging door in het Paleis voor Schone Kunsten te Brussel die gevolgd werd door een openbare verkoop.

Naar we vernomen hebben bracht deze verkoop de som op van 1.800.000 B.Fr. Deze som zal worden gebruikt om politieke gevangenen uit Chili naar ons land te laten overkomen.

PORTUGEGSE DELEGATIE IN ONS LAND.

Op initiatief van de vzw. Vrede, en dit in samenwerking met de UBDP-BUVV, verbleef een delegatie van de Portugese Vredesbeweging en een afgevaardigde van de Democratische Strijdkrachten begin juli enkele dagen in ons land.

Luitenant kolonel Cosata Brass, - oud-minister, advocaat Abranches Ferrao en ingenieur Bruno Soares maakten van deze delegatie deel uit.

De delegatie die op de vlieghaven verwelkomd werd door onze vrienden J. De Schuyter J. De Smet, L. Borren en A. De Smet en voor het franstalig landsgedeelte door J. Dubosch en Fr. Herbin hield de dag na haar aankomst een perskonferentie waarbij de nadruk werd gelegd op de verkeerde en verwrongen informatie die in ons land over de gebeurtenissen in Portugal naar voor wordt gebracht.

De delegatie werd o.m. ontvangen door een afvaardiging van het Nationaal Sekretariaat van het A.B.V.V.; het Politiek Bureau van de K.P.B. onder leiding van voorzitter L. Van Geyt; de heren Claes en Cools voorzitters van de B.S.P.; verantwoordelijken van het nationaal bureau van het A.C.W. en M.O.C.; en bij het A.C.O.D. door M. Hamon voorzitter, Z. Melis - o/ voorzitter en nationaal voorzitter van het A.B.V.V. en de nationale sekretarissen Fernandez en Crevcoeur.

De delegatie had eveneens ontmoetingen met de Demokratische Juristen, Pax Christi, verantwoordelijken van jeugd en vredesorganisaties en verschillende Professoors en Assistenten van de R.U.G. Informatievergaderingen gingen door te Brussel, Gent en Luik waaraan talrijke personen deelnamen.

Het mag worden gezegd dat de delegatie overal met vriendschap en sympathie ontvangen werd. In alle organisaties, door alle personen werd de nadruk gelegd op het enorm belang van de Portugese revolutie en op het belang van de ontwikkeling van het nieuwe demokratische Portugal voor alle landen van de Westerse wereld.

Uit de talrijke gesprekken is duidelijk gebleken dat, tengevolge van de rol van onze informatiemedia en de haatkampagnes die tegen het nieuwe Portugal worden gevoerd, de informatieopdracht van de Portugese vrienden veel heeft bijgedragen om talrijke misverstanden en valse voorstellingen uit de weg te ruimen.

Een typisch voorbeeld is zeker dit van de oprichting van een Eenheidsvakbond - het overkoepelend organisme voor alle vakcentrales (Intersyndikale) die in ons land werd voorgesteld als een Kommunistische machtsgreep op de vakbeweging. De Portugese woordvoerders - die tot verschillende strekkingen behoorden - wezen er op dat steeds in het oog moet gehouden worden dat de Portugese Revolutie een einde stelde aan 48 jaar fascistische diktatuur. In dit land bestonden alleen verticale vakbonden met een corporatistisch karakter. Dit heeft niet belet dat in sommige sectoren de illegale arbeidersbeweging er geslaagd was posities in te nemen.

Met de oprichting van een Eenheidsvakverbond heeft de M.F.A. - los van om het even welke invloed - willen beletten dat de arbeidersbeweging zich verdeeld zou opstellen.

Zij hebben eveneens willen verhinderen dat de rechtse kringen - die in talrijke sectoren nog over macht en invloed beschikten in hun land waar praktisch 50 % van de bevolking analfabeet is - via de vakbonden de werkers zou kunnen verdelen.

Voor wat de invloed van de Kommunisten betreft in sommige syndikale organisaties

waren de delegatieleden het er over eens - ook de socialist - dat dit zijn reden vind in het feit dat de K.P. de belangrijkste en meest actieve organisatie was onder het fascisme en deze vandaag een zeer belangrijke rol speelt in de strijd voor de heropleving en de ontwikkeling van de ekonomie.

Sommige gesprekspartners waren dan ook verwonderd te vernemen dat in de wet op de eenheidsvakbond voorzien is dat binnen het jaar deze wet zal worden herzien en aangepast aan de nieuwe situatie zoals het tevens voorzien is dat in de vakbond van iedere sektor, waar sinds 25 april geen verkiezingen plaats hadden of pas sinds deze datum werden opgericht (bv. bij de vissers en landbouwarbeiders in sommige streken) geheime verkiezingen zullen plaats hebben in de maanden juni en juli.

VOOR MIJN VRIENDEN

door Gerd De Ley

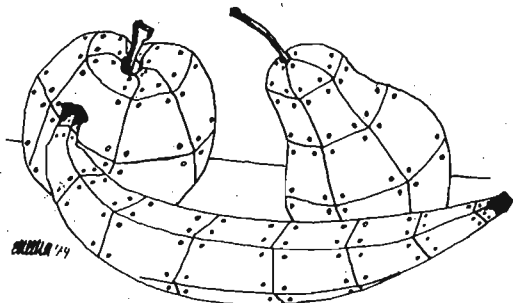
- 1 Ik bid voor alle kinderen
op deze aarde
die wel de smaak van bloed
maar nooit van chocolade
hebben geproefd.
- 5 Ik bid voor allen die liefhebben
en verbijsterd vaststellen
dat zij alleen zijn
op deze wereld
- 15 Ik bid voor onderdrukten
uit wie alle kracht werd weggemarteld
- 20 ik bid eveneens voor de folteraars
die net als alle zwijnen
eerlang geslacht moeten worden
Ik bid voor de vrede
die bij gebrek aan rede
vervangen werd door dure kogels
- 25 gewisseld tussen vermoede krijgers
die het ook niet helpen kunnen
Ik bid
uit wanhoop
- 115 ik bid
om het niet uit te schreeuwen
ik bid
omdat het woord
mij beter ligt
- 120 dan het metaal van wapens
Ik bid
omdat ik
geen andere mogelijkheden
bezit.

Mortsel; december 1974.

Dit zijn fragmenten uit de bundel "Litanie van wanhoop", uitgegeven door de "Uitgeverij Walter Soethoudt, Perenstraat 15, Antwerpen."

radar

TIJDSCHRIFT
VOOR LITERATUUR
KUNST EN KRITIEK

* Vier nummers per jaar.

* Een jaargang kost 350 fr.

Te betalen op :

Bankrelatie : Bank van Brussel 380-0030586-05

PR Bank van Brussel 000-0108600-57

voor rekening nr 380-0030586-05

op strook vermelden "Radar".

KLEVER

12 Fr. x 4,50 Fr. port

Te bestellen aan

redactie "Vrede"

Voor Uw filmvoorstellingen 16 of 35 mm
vraag vooraleer een keuze te doen de catalogus
van de Culturele Dienst van

PROGRES - FILMS

286, Koningstraat, 1030 Brussel

tel. : 02/218.26.89 - 218.00.60 - 277.53.70

Met vakantie naar **PORTUGAL** In 1975, meer dan zon en zee !

- * het leven van de Portugezen, thuis
- * de bevrijding van de dorpen in Alentejo
- * gesprekken met vertegenwoordigers van de Beweging der Strijdkrachten en van de linkse partijen
- * de nieuwe syndikale beweging
- * ... en daarbij toeristisch-historische bezoeken en vrije tijd voor rust en strand.

Vliegtuigreis, met vertrek op vrijdagavond 18 juli 1975

Inlichtingen : **VOLKSTOERISME**
Stalingradlaan, 78
1000 Brussel

TELEFOON :
02-512.86.12.
02-512.76.09

GRUNDIG

BRAUN

PHILIPS

hifi stereo keten
combinatie

EUROPA ELECTRONIC

A. PIETERSLAAN, 2 (aan 't STADHUIS) - OOSTENDE - Tel. 716.34